

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȚARA VISURILOR NOASTRE...

Inchinăm aceste ale noastre
dintrn ale noastre
Pentru noi și pentru ei:
Părinților iubii
Educătorilor respectați
ca să ne cunoască și cunos-
cându-ne mai bine să ne înbească
nu mai mult
ci mai cu temei
și mai spre binele nostru

Redacția și administrația:

Prof. Augustin Cosma str. D. Lascu Otadea.

Cu veselie glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunet măririi
 Spre soare ni-e gândul și mergem spre el
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul.

Cu dreapta 'nălțată pe Tatăl de Sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus:
 Unire 'ntre frați și pe Domnul să-l iubim
 Și altarul de jertf'al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.

«Imnul studenților»

GHEORGHE COȘBUC

CUPRINSUL:

T. Neș:	Regina Maria	pag.	3
T. Vâjdea:	Din viața Reginei Maria	»	5
E. Groza:	Viață nouă (poezie)	»	7
Paula Bihari:	Copilăria (poezie)	»	9
Dr. V. Gherman:	Tata Averescu	»	10
A. Cosma:	Straja Tării	»	11
V. Drimba:	Iarnă (poezie)	»	13
D. Tănase:	Sport	»	14
Olimpia Gall:	Furtună	»	16
T. Blajovici:	Trei săptămâni în tabără la Bratca	»	18
G. Lițiu:	Popas în sat	»	21
V. V. Drimba:	Ruini (poezie)	»	24
Fratele Ghedeon:	Fragment dintr'o excursie	»	25
T. Dăniță:	Scoborând la stâna	»	26
Viorica:	Grădina școlii noastre toamna	»	27
Gh. Cosma:	Războiul	»	29
Viorica Ghișe:	Amăgit adesea (poezie)	»	32
Redacția:	Teodor Neș	»	33
V. Drimba:	Noapte (poezie)	»	35
Q. Gh. Popescu:	Ultima zi de vacanță	»	36
Fr. Ronai:	Sosirea iernii (poezie)	»	40
Fr. Ronai:	Iarna (poezie)	»	41
V. Drimba:	Soare (poezie)	»	41
V. Drimba:	În zori (poezie)	»	41
Dinu Tănase:	Recenzii	»	42—45
Ovidiu Drimba:	Recenzii	»	45—47

Tara visurilor noastre

Anul II

Septembrie—Octombrie 1938

No. 8—9.

† REGINA MARIA

REGINA MARIA

Gladiolele înlăcrimate și-au plecat corolele și s'au jersit în maldăre ca să petreacă la lăcașul de veșnică odihnă pe Prietena lor.

Au pornit împreună, pe așternut de purpură, în făsurate în fumul de tămâie, înălțat din cădelnițele marilor preoți ai neamului, în suspinele unui popor, în sbuciumul talazurilor mării, care și-au pierdut Regina, în sunetele clopotelor cari împânzeau stăruitor văzduhul Țării.

Tropare răspicate de preoți, rugăciuni murmurate de mame, stihuri elegice rostite de școlari, orații funebre depănate cu glas tremurător în fiecare sat, au întovărășit sufletul care se înălța «prin ninsori de stele și schele de nori» spre corturile celor drepți.

Un neam întreg a stat înărmurit, lângă catafalcul Ei, lăsându-se cotropit de reflexii . . .

S'a stins glasul care zugrăvea fermecător icoane și idile din pământul Țării iubite, povestea cu duioșie întâmplări și dureri, porunca fără împotrivire în clipe de hotărâri mari și istorice, însuflețea și îmbărbăta în momente de îndoială, mângăia pe oropsiții smulși Țării, prin pacea dela Buftea, lămurea și convingea mai mult decât dialectica rafinată a diplomaților, când se rotunjeau hotarele Țării, și apăra cu o retorică persuasivă drepturile neamului când ni se contestau.

S'a oprit ostenită inima, care bătea în ritm încetinit în fața durerii obștești, în svâcniri năvalnice în fața nedreptății asvâlite unui popor, în ritm patetic în fața supremei revărsări de energie și vitejie ostășească în luptele dela Mărăști—Mărășești, în melodie majestuoasă în fața mării nemărginite dela Balcic. S'a oprit inima, în care se adunase întreaga simțire a unui popor în cele mai cumplite și glorioase clipe din istoria sa.

Deacea când a plecat, pe așternut de purpură și pat de gladiole, din fruntea neamului, milioane de inimi au cântat în accente elegice durerea poporului care a învăluit-o cu dragoste și i-a irizat imaginea cu aureola legendei.

Astăzi glasurile, odinioară sitave de durere, se înfrățesc în doxologie de slavă, întru pomenirea și cinstirea Reginei celei Mari.

BCU Cluj / Central University Library Cluj T. NEȘ.

Din viața Reginei Maria

prof. T. Vâjdea

Revista noastră, care își reia apariția în acest an școlar, ține să înregistreze pierderea nemăsurată, pe care a suferit-o Țara românească în vara acestui an, prin moartea Reginei Maria, îngerul bun al său și providențială inspiratoare a destinelor românești în vremuri de grea cumpănă.

În trecutul plin de sbucium al istoriei noastre, am avut figuri de domnițe, care constituiesc o galerie variată în privința însușirilor și înclinărilor sufletești; frumoase ca niște arătări de vis, gingașe, sau severe și dominatoare; cucernice și milostive, neobosite și stăruitoare în faptele de binefacere; cu inima vitează, dând îndemnuri la luptă, sau înclinate spre lucruri de artă și cultură; fiecare aducând câte o podoabă sufletească, pentru cinstirea coroanei domnești. Toate au rămas însă pe un plan istoric secundar, mulțumindu-se să fie tovarășe credincioase acelora, cari dețineau în mâinile lor soarta acestui neam și să exercite uneori din umbra tronului influențe și acțiuni nobile.

Regina Maria se așează ca figură dominantă, în plină lumină istorică, alături de Augustul Său Soț și de marii înfăptuitori voivodali, atât prin complexul de calități strălucite ce avea, cât mai ales prin voința tenace a Sa, care a fost un factor determinant pentru unitatea noastră națională. A fost cea mai fericită sinteză a tuturor însușirilor alese, ce pot proiecta pe fondalul idealului, conturul sufletesc cu adevărat regesc al persoanelor menite să fie soții și sfetnice domnitorilor. Era într'adevăr regină, mai presus de drepturile Coroanei, prin vocație.

Descendentă a celor mai puternice familii domnitoare din Europa, prin tatăl său, care era fiul Reginei Victoria a Angliei și prin mama sa, care era fiica Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei, — Regina Maria avea în sânge Majestatea regală.

În firea Sa nobilă s'au îmbinat armonic misticismul slav cu temperamentul pozitiv st al englezului, dându-i o gamă sufletească variată și un echilibru spiritual solid.

Primii ani ai adolescenței i-au fost alinați de vis și poezie romantică, — la fel cu a altor princese de pe vremea aceea, — având îndeosebi un cult adevărat pentru frumos. Într'o operă a Sa spune: «Pe când eram tânără, foarte tânără, mă fermeca un vis frumos. Visam că voi sădi grădini pretutindeni pe unde voiu trece, așa încât flori să-mi semene tot drumul». Este o

spovedanie mai târzie, a candidelor Ei nizuințe, din vremea când viața era un nepătruns mister pentru sufletul Său, lipsit de experiență.

Visul Său poate fi considerat ca un simbol al activității largi ce a desfășurat mai pe urmă în nenumărate direcții. Frumosul I-a rămas pentru toată viața leit — motivul acțiunilor Sale.

În țară la noi a venit la vârsta fragedă de 17 ani, ca soție a Moștenitorului tronului, de atunci, — și mai pe urmă Rege'e Intregitor de țară Ferdinand. Dela început a căutat să cunoască sufletul poporului român, în toate manifestările sale, pentruca apoi să se identifice cu toate aspirațiile lui. «Am venit la voi, — scrie undeva, — așa de tânără, încât m'am înrădăcinat dela început. Sunt a voastră, a cerului și a pământului acestei țări.» Și nimeni ca Ea, n'a cunoscut mai bine frumusețile pământului românesc, pe care le descrie cu aleasă simțire și cu un stil sprinten și colorat în cărțile Sale. A cunoscut vraja amurgului ce se lasă peste câmpiile cu orizonturi întinse, cu lumina ce se stinge gradat în variații de culori nesfârșite, ca și strigătul de bucurie al soarelui ce răsare și în a cărui măguri de lumină, strecurate printre perdele grele de neguri, înflorește întinsul clocotiș al munților. Și-a scâldat privirea în largul zărilor albastre al Mării Negre. cu irizări de vis și nostalgia și a spintecat besna pădurilor de taină a Carpaților. În drumurile Sale se oprea la sfat cu țărani, ca să le cunoască păsurile și nu ezita să le strângă mâna bătătorită de greul muncii; sau intra în întunerecul bordeielor pentru ca să ducă o rază de mângâiere și ajutor. În urma Ei rămânea dâră de lumină, de încântare. Peste tot întinsul țării și-a plimbat figura de zână coborită din basm, pentruca să o cunoaștem și să ne cunoască și cunoscându-ne să o iubim și să ne iubească.

Personalitatea Sa apare în plin relief, în special în timpul marelui războiu.

Cu o voință neînfrântă și prin persuasiune a contribuit la hotărîrea cea mare, a intrării Românilor în vâртеjul morții, alături de Francezi și Englezi, — pentru izbândirea idealului de veacuri al unității naționale. Au urmat zile grele. Țara cutropită pe jumătate, de dușman, se scâldea în lacrimi și sânge. Durerea țării era durerea Ei. În costumul alb al surorilor de caritate, trecea din spital în spital și dela pat la pat, ca să ducă o vorbă de alinare și sprijin. Era geniul binelui personificat. Nu se înpăimânta nici de teribilul flagei al tifosului exantematic și sfidând primejdia intra și în spitalele contaminaților.

În acelaș timp insufla curaj și încredere în izbânda finală, soldaților pe front ca și cetățenilor din lăuntru țării, chiar atunci când mulți se îndoiau în ea. În primăvara anului 1917 scria, referindu-se la bucata de țară ajunsă sub stăpânire dusmană: «N'avea teamă pământ al României. Feciorii tăi se vor întoarce și-ți vor sfărâma lanțurile. Aceasta e solia pe care ei ți-o trimit, cu vocile renăscute ale primăverii». Și profeția s'a împlinit. A venit ziua cea mare a unirii, ziua de bucurie negrăită, care a răscumpărat toate lacrimile și durerile și tot sângele vărsat.

Era acum Regina tuturor Românilor Credința sa nestrămutată în destinele acestui neam, pentru care a luptat, a plâns și a suferit alături de el, a fost răsplătită.

Iar numele Ei s'a înscris în istorie cu litere de aur și generații după generații vor vorbi din veac în veac, cu smerenie și închinare despre pilda vieții Sale.

BCU Cluj *Viață nouă* Cluj

Versuri la moartea Reginei Maria.

*Eu nu pot să-mi închipui, că ochi-ți sunt închiși,
Când ani de zile grele, la toate-au fost deschiși;
Deschiși să vezi amarul, suspinul și durerea,
Să verși cu bunătate, în suflet mângăierea;
Eu nu pot crede, Doamne, că stai în nemișcare,
Când până azi într'una, umblai fără 'ncetare,
S'alini durerea multă, necazul, suferința,
Și țării tale scumpe, s'asiguri biruința
«O minte tulburată, o suflet necuprins,
Puteți voi oare crede că glasul i s'a stins?
Căzând din zări înalte, cu aripa sa frântă,
Muritu-ne-a regina, regina noastră Sfântă»
Nu, nu, eu nu pot crede, regino, n'ai murit,
Te-ai ridicat de sigur spre cerul preaslăvit,
Să priveghezi de-apururi plinirea datoriei,
Să fii din zări divine, străjera României
Tu n'ai murit, regino, ci te-ai schimbat ta față,
Și-ai mers cu vrednicie, în lumea plină de viață.
Tu n'ai murit, regino, ci morții suntem noi,*

Acei ce fără grijă, ne sbatem în noroi,
 Și nu 'nțelegem viața, nu știm de ce trăim,
 Și nu știm că din ceruri, ne strigi ca să muncim
 Săraci în faptă vie, avem un suflet mort,
 Și viața ni se cerne, ca firele de tort;
 Pe calea ei îngustă, pășim nepăsători,
 Și firele-i adună, doar fulgi rățăcitori.
 Da, noi suntem aceia, noi tinerii de azi,
 Sădiți cu grijă multă, pe coasta țării brazi;
 Dar neștiind nici unul,³ de marea-ne menire,
 Mergem cu pașii repezi, spre siguiă pierire,
 Că soarele puternic, noi nu-l privim în față.
 E raza lui prea caldă, de-o inimă de ghiață . . .
 Din rodul biruinții, rup guri neostenite,
 Și glia Sfântă geme, de frunze 'ngălbenite . . .
 Da, morți suntem cu toții; prea vie ești regină,
 Din sufletu-ți pe ceruri, răsare-o stea divină.
 Ea luminează astăzi, cu raze de viață,
 Cărarea vieții noastre, pierdută 'n neagră ceață;
 Și lumii 'ntregi arată, cu multă supărare,
 Netrebnica-ne viață și-a noastră nepăsare. ^{Cluj}
 Dar noi plini de mândrie, ne facem că nu știm,
 Ne rîd în nas stăinii și noi nici nu roșim.
 In fapte mult nedemne, prădându-ne puterea,
 Că lanțul slăbiciunii, cuprinsu-ne-a și vrerea. . .

«O soartă nemiloasă, o crudă rătăcire,
 Doriți voi oare astfel, a noastră grea pierire?
 Veniți în calea noastră, cu gânduri necurate,
 Ori ne-au adus aicea, vederile legate?»
 Ori care-o fi din două, ea trebuie 'ndreptată,
 Că'n cer de grijă plînge, regina neuitată;
 Pe-altarul biruinții, jertfește suspinarea,
 Și ruga ei fierbinte, ne-orânduie cărarea . . .
 Și plină de mustrare, icoana ei măreață,
 Cu raze de lumină, ne chiamă la viață.
 In sufletu-mi acuma, scânteie se aprinde,
 Și simt cu bucurie, cum firea mi-o cuprinde;
 Voi tineri de un sânge, voi nu simțiți la fel?
 Avem o flacără cu toții și toți avem un singur țel . . .

Veniți dar toți cu mine, ne chiamă datorica,
 Cu ochii plini de lacrimi, ne strigă România.

*Treziți-vă odată, din cruda letargie,
 Veniți gustați cu toții, izvorul de apă vie.
 Pășiți cu bucurie, cu zâmbetul pe față,
 Să scurtăm trecutul, să 'ncepem altă viață.
 Virtutea strămoșească. e vie încă'n noi;
 Ne va păzi de-apururi, la griji și la nevoi;
 Și'n suflete ca focul, aprinede-ne-a credința.
 Oșel turna-va'n vine și fier ne-o fi voința...
 Răspundeți cu căldură la Sfânta-ne chemare,
 In marea 'nfăptuire, e loc de fiecare..
 Veniți la muncă nouă, cu inimă curată,
 Ne-așteaptă țara mare și glia ne arată.
 Altarul sfânt al țării, chiar viața de ne-o cere,
 S'o dăm cu bucurie, căci sufletul nu piere.
 In lumile divine, gusta-va fericire,
 Și vrednic îmbrăca-va, eterna nemurire...
 Te vom vedea acolo. cucernică Maria,
 Prea veselă că ne-am făcut, cu cinste datoria...*

EUGEN GROZA

BCU Cluj / Central University Library Cluj cl. VII-a

Copilăria

*Zburdalnica-mi copilărie. trecuta-i pentru totdeauna
 Eu simt un dor, ce mă cuprinde, gândindu-mă la tine acuma.
 Aș vrea să te întorci puțin, duiosă mea copilărie
 Să mă alinți, să mă desmierzi, să-mi cânti duiosă melodie*

*A cântecului din trecut, ce-atâtea dorurii îmi alină,
 Copilărie, ce mi-ai rămas doar mândr'a viselor regină!
 Să vii tiptil la patul meu, să faci ca tot ce-a fost odată.
 Să mai revie, doar puțin, să mai revie in-c'odată.*

*Dar vremea este trecătoare, ea piere iute ca'ntr'un zbor
 Pe unde trece toate mor, lăsând uitarea'n urma lor . . .
 Intre cele trecătoare a trebuit și tu să pleci
 Dulcea mea copilărie. ai trecut de-acum. . . pe veci.*

PAULA BIHARI
 cl. V a L. O. D.

„TATA AVERESCU“

de Dr. V. Gherman

Extrem de rar se întâlnește o viață atât de pilduitoare, ca a lui Alexandru Averescu, menită să fie pentru tineretul nostru o adevărată școală de conduită. Prin muncă sîrguitoare copilul de trupă s'a înălțat până la rangul de mareșal, nu fiindcă ar fi râvnit acest lucru dintr'o ambiție deșeartă, ci pentru că a înțeles să-și facă desinteresat, neprecupețit și pe deplin datoriat întotdeauna, la locul unde se găsea. A fost talentat Alexandru Averescu, este un adevăr necontestat și de toți recunoscut, dar nu era numai inteligent, care se prindă ușor, ci avea cunoștințe largi și temeinice, adunate cu multă trudă și metodic sistematizate, orientându-se clar și având inițiativa în orice situație pentru a găsi soluția cea mai potrivită.

A fost pe de-asupra tuturor considerentelor și în primul rând omul datoriei pentru binele obștesc. O viață întreagă nu a cunoscut și nu a admis nici un compromis de dragul interesului personal. Nu cu vorbe și pretenții și-a servit Neamul, ci cu pr. ceperă și fapte, acasă și în străinătate, în timp de pace, ca în război — deopotrivă.

A avut parte de o popularitate fără seamăn, ca valoare morală, nu ca succes politic, căci dragostea țării întregi față de Averescu, a fost cea mai caldă recunoștință a unui Neam. A utilizat aceasta ascenziune pentru a trece cu bine statul peste o clipă grea, când curenți subversive ne amenințau cu tulburări interne, dar nici un moment nu a continuat să o exploateze în interes propriu. A cunoscut apoi, întreg amarul ingratitudinii, dar nu persoana lui îl interesa în acest dureros proces sufletesc, ci grija pentru viitorul unui neam așa de puțin format încă în ceace privește, consecvența morală și tăria de caracter.

Ce a fost în definitiv aceasta magnifică viață a unui om cu adevărat superior, în cea mai sublimă accepțiune a cuvântului decât: izbânda muncii, biruința talentului și lupta desinteresată a unui caracter întregu — pentru alții. Ajuns-a mareșal, fost-a președintele Consiliului de Miniștri, dar asemenea ranguri au mai avut și alții, însă adevăratul său titlu de glorie, cu care va trece istorie, singur l'a binemeritat: tata Averescu. I-și ocrotea soldatul, ca să răzbune destinul, era ultima nădejde a Românilor și a salvat onoarea Neamului.

Viitoarea generație a nădejdelor românești, caută să cunoști și încercă să înțelegi marea și frumoasa taină a unei vieți închinată integral și conștient Neamului, ca să-ți găsești o directivă sigură în drumul de urmat.

Straja Țării

Straja Țării azi ne cheamă.
Ca pătrunși de-un sfânt fior.

.....
Acum mai mult ca oricând fiorul sfânt al dragostei de țară trebuie să pătrundă în suflete, făcându-le să simtă și înțelegească adevăratul interes al țării și al lor.

Acum ori niciodată, Straja Țării e chemată să răscolescă adâncurile sufletelor, scuturându-le din letargia coșmarului ce le luase 'nstăpânire; oprindu-le din drumul prăpastiei spre care se precipitau; trezindu-le la viața conștientă de a fi strajă la hotarul sufletelor și al Țării.

Căci sufletele pustiite de focul a toate mistuitor al războiului, care a ucis în multe suflete dorul de mai bine; care le-a răvășit credința, care le-a golit de ideal, — s'au smițit atrase spre povârnișuri ce le dădeau iluzia unei fericiri ușoare.

Scăpate de povara războiului ce le impunea jertfe nedorite, oamenii credeau că trebuie să caute ușurarea doar în plăceri: singurul obiectiv ce li se părea vrednic a fi atins; iar singurul lucru pentru obținerea căruia se simțeau îndemnați a arunca tot ce socotiseră de preț vremuri ce îmbătrâniseră'n cinste și jertfă: *era banul*. În posesiunea aceluia se simțeau stăpâni pe plăcerea clipei; stăpânirea căruia le dădea iluzia unei vieți trăite din plin, bogat fără griji și trudă.

Munca își pierdea tot mai mult rostul; căci față de averile câștigate prin șmecherie, cu ușurința unei trăsături de condeiu, *munca cinstită* și trudită rămânea averea celor considerați proști; căroro multa energie acumulată le dădea doar putere să nu se rușineze de ea.

Credința ajunsese pe aceeași urmă: oamenii plăcerilor n'au nevoe de zăgazarile legii și ale omeniei, care să-i facă mereu atenți la drepturile altora, la ale sufletului lor și ale Domnului; drepturi călcate și nesocotite de lăcomia înconștientă a celor ce se socotesc singuri, exclusivii stăpâni ai plăcerilor pământului.

Oamenii, instituțiile și cu ei și ele țara — progresau pe drumul cel larg al pustiirii din suflete a tot ce era socotit scump, sfânt de generațiile ce le-au croit prin jertfa lor puțința huzurelii nesăbuite.

Dacă pentru cei ce-și aruncaseră — mai mult prin faptele, decât prin gândurile lor — ancorele liniștirii vieții frământate de furtuna patimilor: *credința și munca*; dacă pentru a-

ceștia se părea ca nu mai e mântuire — *trebuia mântuit ce putea și trebuia să fie mântuit*. Trebuiau mântuiți de furtunile patimilor spre care vâsleau înconștienți de primejdiile ce-i pasc, văzându-se vâsliți de părinții și învățătorii lor — trebuiau mântuiți copiii, țara de mâine.

Cei ce au stat de veghe urmărind cu îngrijorare drumul în zig-zag al neamului spre desăvârșirea rostului său printre neamurile pământului, s'au văzut îndemnați, s'au simțit nevoiți a *înfunda*, pentru generațiile ce vor reprezenta țara de mâine, *drumurile* lărgite de patimile celor ce nu-și înțelegeau rostul lor și al neamului.

Și bine au crezut să *le deschidă drumuri noi*, mai bine zis să redeschidă drumuri vechi: drumuri pe cari călcaseră glorioși voevozii desrobitori de țară, ctitori de biserici și mănăstiri; drumuri călcate de boeri iubitori de moșie și moșneni; drumuri bătătorite de strămoși, reînvietori ai credinței celor mulți ce-și confundau plăcerea tuturor cu a lor proprie, iar plăcerea și *ținta vieții* lor era *munca* ce țășnea bogat din izvorul credinței mântuitoare.

Drumul, bătătorit de voevozii și strămoșii ctitori de așezăminte ale limbii și credinței, nu putea fi aflat, decât — și era natural să fie regăsit, *de Urmașul la cârma ctitoriei* lor de *cel pe care marea Lui dragoste de soartea țării și a neamului l au predestinat să fie Marele Strajer al Țării iar Străjeria Lui — Marea noastră Carte*, din care fiii țării *să nvețe a cinsti* mai adânc, cu convingerea faptei: *credința și munca*. Să se închine din nou după vechiul, creștinescul: ora et labora. Să creadă, cum credeau părinții, *d n a căror credință* ne e moștenirea ce-o avem: *o țară mândră și bogată*. Să credă că nu e lucru mai pe sus «ca

*Credința» 'nzilele de-apoi care
E singura țarie'n noi,
Că multe-s tari cum credem noi
Și mâine nu-s!*

Să simtă

*Că viața-i datorie grea
Și lașii se' ngrozesc de ea —
Să aibă tot cei lași ar vrea
Pe neluptat.*

Urmând pe urmele croite de credința ce le va arăta calea pentru ei și pentru neam; umblând pe drumurile bătătorite de credincioșii lor strămoși, se vor simți mângăiați a fi în posesia

adevărului și adevăratei vieți desăvârșite prin munca pe care vor învăța să o iubească și respecte.

Straja Țării azi ne cheamă . . .

Chemarea ei e a Marelui Străjer. Chemarea ei e glasul Țării. Chemarea ei e glas de Sus pentru a înfăptui:

Tot ce strămoșii ne-au spus:

Unire 'ntre frați și pe Domn să-l iubim

Și altarul de jertf'al națiunii să fim

Și sufletul neamului nostru . . .

(Imnul studenților. Gh. Coșbuc).

Straja Țării azi ne cheamă:

Ca pătruși de-un sfânt fior

Legământul de credință

Sa-l depunem toți în Cor

Pentru patrie și Rege

Toți credința s-o păstrăm

Muncă rodnică cinstită

Țării noastre să 'nălțăm

Pentru-al nostru Rege Carol

Rugăciuni îndrept spre cer

Gafa sunt la datorie

Sunt român și sunt străjer.

Când românismul și străjeria se vor confunda în sufletele noastre, formând o singură *realitate vie*, din care va curge **putere** de viață pentru acest neam: — neamul mântuit — ferice se va chema.

prof. **Augustin Cosma**

IARNĂ

Din vânt,
Din nori,
Cad flori
— Zbor frânt —

Atent,
Ascult
Un lied,

Și'n zori,
Mormânt
De sfânt, —
Adori ! . . .

Prea lent,
Prea mult
Perfid ! . . .

VLADIMIR V. DRIMBA
cl. V-a

SPORT

Era cald . . . O căldură întârziată în toamnă, prevestitoare de ploaie. Plecai de-acasă cu inocentul gând de a merge la un cinema. Căldura nu mă îndemna să mă grăbesc și înaintând doi pași pe minut, întârziat. Ceasul din turnul primăriei îmi arată lămurit că, devreme ce scăpasem reprezentația de 3, aveam de hornărit vreo oră și jumătate până la cea de 5.

Rămasem locului, negăsind cum să-mi omor timpul ce mi se oferea cu seninătate de mucenic și începusem să prind rădăcini când zării trecând cu pas grăbit, o domnișoară, una dintre relativ vastele mele cunoștințe. Insfârșit îmi voiu ucide cu plăcere timpul, prelungindu-i, pe cât posibil, agonia. Ajunsei din nou duduia grăbită, o salutai și pornii alături de ea:

— Ce plăcere că te întâlnesc! Unde mergi?

— La match!

Făcu o mutră de castravete murat, mă văzui hoinărind singur și trăgând cu ochiul la ceas să văd dacă nu s'a făcut timpul de cinema.

— Ah! . . . nu te mai rețin. La revedere —

— La revedere! . . . dar tu; încotro?

— Eu . . . nu mi-am stabilit interesul, . . . adică aș vrea să merg la un cinema.

— Ce cinema! pe căldura asta la cinema!? Hai cu mine. E ceva teribil: Ripensia—Crișana. Match vedetă a primei etape divizionare. Auzisem în mod vag despre Ripensia, Crișana, match vedetă, etapă divizionară, cetind prin ziare, dar în fond habar n'avem ce erau toate astea. Tonul invitației nu dădea însă loc la replică.

Duduia își privi ceasul; pierduse cinci minute cu mine.

— Vai de mine, n'ajungem la punct. Luăm tramwaiu.

Ne agățarăm de un tramwaiu care ducea spre țintă, adică spre arena de football, un detașament de sportivi, gemând din toate anticele-i organe componente. Oricât de redusă era viteza bătrânului servitor al Căilor ferate orașenești, tot nu sta pe loc, și după ce, tovărășa mea sări sprintenă pe scară, nu știu cum se făcu, că, dintr'un avânt de viitor sportiv, nimerii alături de scară, punându-mi serios în pericol, starea de echilibru. Noroc, că înapoia mea, era gata să mă urmeze un domn, nevoit să-mi servească de punct — de sprijin pentru revenirea în poziția inițială. În tramwaiu o îmbulzială de abia puteai răsufli. Pierdusem din ochi pe însoțitoarea care avusese fericita inspirație

să mă aducă într'o presă ca cea care funcționa în tramwau — noroc că nu eram strugure.

«Cu atât mai bine, îmi zisei; dacă n'o mai văd la oprire o șterg englezește și o las să facă sport «*solo*». Găsesc eu, apoi, cum să-mi justific purtarea englezească. Obiectul încercării tra-gerii pe sfoară, adică duduia, a preferat însă, *duetul*; Tocmai eram pe cale să-mi transform, la oprire, intenția imitării supușilor Majestății Sale Britanie, în fapt:

— Unde te duci?

— Ah! . . . nu te observasem și te căutam.

Era să uit; la tramwau n'am plătit fiindcă plasatorul n'a dispus de forța necesară pentru pătrunderea prin masa de rezistență oferită de pasageri.

La teren, lume multă; unii cumpărau bilete, alții prin copaci; polițiști, făcând sport în compania altor sportivi, specializați în escaladarea gardurilor, Turci cu înghețată și semințe.

În calitate de cavaler, mă dusei să iau bilete. Cum la așa ceva nu prea mă pricepeam, am luat bilete a căror denumire suna mai frumos și nou pentru mine: peluză. Le prezentai triumfător:

— «Vai de mine! Ce-ai făcut?! — Incepui să mă speriu — Să stăm 90 de minute în picioare, în soare!

Îmi smulse, prompt, biletele din mână și le schimbă la casă.

Un individ cu baston și bandă roșie la mână, ne conduse la locurile noastre.

Lângă noi ședea domnul, care mă scăpase de cădere la suirea în tramwau, o doamnă cu o fică, pasionată sportivă și niște plutonieri de jandarmi.

Deodată am auzit un flueraț și au intrat pe teren, unu-sprezece vlăjgani; erau ripensiștii; îmi veni ideea să bat din palme, o privire a vecinei mele mă liniști. Într'un ropot de aplauze, apărură unsprezece ceva mai modești ca înfățișare. Încă un flueraț și au început să alerge toți, fugind unul spre altul, căutând să se pocnească reciproc și nimerind câte-odată și mingea.

Cei doi *portari* se tot aruncau pe jos, par'că culegeu bani, de câte ori ajungea mingea la ei. Când n'o nimereau, și se scutura plasa, arbitrul fluera, se oprea jocul, unii se sărutau, alții se 'njurau și o luau iar d'a capo. Când vreunul din jucători poposea pe un timp mai îndelungat pe jos, se 'nterupe jocul, aleargă pompierii — nu pentru foc dar tot ei fac și pe sanitari — și îl scot de pe teren. Nesfârșite huiduieli dând

prilej sportivilor spectatori să-și etaleze întreaga gamă de posibilități în domeniul lexic și scoțând sunete de o intensitate cari îți dau impresia că te afli la un congres european al surzilor.

«Măcelarule, la oase, huo!»

— Vai ce brutal e calu! zise duduia care mă adusese să admir așa ceva pe mine, pacifist convins.

— Mda, zic eu cu jumătate voce — iar în mine mă gândeam că e o stranie matamorfoză la mijloc; dela măcelar la cal. Strașnic! Dar eram ferm convins că, sau d-șoara greșise, sau era un *mal-entendeu* devreme ce nu vedem nici un cal prin apropiere. Mai târziu am aflat că nu e nici măcelar și nici cal ci pur și simplu Dobay.

Infârșit pauză . . .

— Foarte pasionant; avem matchul în mână; cu un avans de două goaluri...

— Da, natural, zic eu,... acum hai la un cinema...

— Vai; privește-te și judecă-te singur. Azi, mâine ai pretenții de intelectual și habar n'ai de sport; vrei să pleci dela un match ca ăsta, fără să aștepti cel puțin să vezi celebrul sfert de ceas al Ripensiei.

— Păi, ăștia dela Ripensia, dacă-s așa de calici de nu-s în stare să-și aibă un ceas întreg, ce-l mai arată la toată lumea, zisei eu înciudat.

Ne coborâm din tribună și primii o lecție de football menită să mai facă puțină lumină în întunericul footballistic al cărui nefericit posesor eram...

— Legătorul stâng e minunat, ai observat, zise profesoara ca să mă încerce.

— Ce fel de legător — nu știam încă că *interul* se poate numi și *legător*. Aș avea și eu de legat niște cărți...

— Vai de capul tău! Barátky legător de cărți. Hm!

— Da ce e doctor în litere?

— Ce doctor în litere; e *footballist*!.....

Un turc vindea înghețată cu garnitură de praf și diferite alte obiecte. Interlocutoarea mea voi să ia înghețată, dar nu putu să-și traducă dorința în fapt, fiindcă poșeta mi-o dăduse să i-o țiu și eu n'o mai aveam la mine. Fugii la locurile noastre, aruncaii o privire de Sherlock Holmes, în jur și... mă întorsei s'o anunț că poșeta a plecat cu destinație necunoscută...

După pauză, la fel ca înainte, doar că indivizii cari se goneau unul pe altul în fugă după minge erau — mulțumită ploii care se revârșa din nori — plin de noroi și de abia se

mai țineau pe picioare tăvălindu-se pe jos din două'n două minute.

Pe ei îi vedeam practicând un fel de water-polo, amestecat cu un fel de cotonogeață, adică football; dar nu mă dumiream cam ce fel de sport făceam noi. eu și ceilalți cari ședeam în tribună și căscam gura la jucători — doar bătăture în palme. Domnul de lângă mine — cel cu tramwaiul — mai dovedea aptitudini sportive: se ștergea, ritmic, cu batista pe chelie . . . Uitându-mă la el observai că e cu ceva mai înalt ca înainte de pauză; mă fulgeră un gând; mă mai uitai încăodată și văzui poșeta rătăcită privindu-mă cu o crudă imputare de sub rotundul meu vecin. Reveni astfel, cu concursul meu, ceva mai jerpelită ca fiul risipitor.

Dobay, metamorfozat iar în cal, mai încercă rezonanța cavităților abdominale ale portarului crișanist; acesta se prăbuși în noroiu, jucătorii se încăerară, arbitrul primi câteva tandre mângâieri, strigăte, urlete și gata . . . Sportivii cari se coto-nogiseră reciproc 90 de minute sub privirile noastre admirative ne mai salutară odată. Apoi 22 de statui ambulante de noroi, schilodite părăsiră terenul.

Am luat-o și noi din loc. Ne ploua acum mărunț, cu vădite intenții dușmănoase față de impermeabilitatea vesmintelor. Jurai să nu mai am asemenea eșiri sportive, ca exerciții de înțep-nirea oaselor pe scândurile tribunei urmate de *crossul* prin băltoacele venețian, pitoresc și abundent răspândite pe drumurile din jurul stadionului.

Tovarășa mea, din contră, era o adevărată entuziastă în acest domeniu. O mai întâlneai, întâmplător, câteva Dumineci, suficient pentru a mă converti. Are ceva irezistibil sportul, footballul, ceva care te face să nu poți rămâne rece «de te 'ndeamnă, de te cheamă», altfel nu pot să-mi explic conver-tirea mea.

Din când în când, urmărind nobilele eforturi de a se lovi cât mai precis și cu efect ale jucătorilor, mi se aprinde în suflet dorința de a asista la un match în tovarășia, strămoșului roman care a enunțat, cu veacuri în urmă — n'aș putea afirma că după un match de football — «*mens sana în corpore sano*».

.....
Așa a fost botezul meu de sportiv . . .

Da nu mă credeți pe cuvânt, vă poate confirma nașa mea întru football.

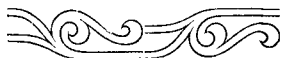
DINU TĂNASE
cl. VIII.

Furtuna

<i>Plouă. . .</i>	<i>Disperare. . .</i>
<i>Soarele pe cer s'a stins,</i>	<i>Brazii-și plâng tristul destin;</i>
<i>Și 'ntr'al zărilor cuprins.</i>	<i>Vântul duce-a lor suspin,</i>
<i>Plutesc boabe mari... de rouă.</i>	<i>Undeva. . . în depărtare.</i>
<i>Tună. . .</i>	<i>Șoapte. . .</i>
<i>Fulgere s'aprend în zare,</i>	<i>Plâng stejarii de durere,</i>
<i>Peste trista înserare.</i>	<i>Frunza lor ce'n toamnă pierе,</i>
<i>Astăzi fără lună.</i>	<i>Ca și fulgerele'n noapte.</i>
<i>Noapte. . .</i>	<i>Sună. . .</i>
<i>Codrul cântă, plin de jale;</i>	<i>Codrul. Firea priveghează;</i>
<i>Râurile duc la vale,</i>	<i>Și-acum toate întonează,</i>
<i>Murmur lung și lin... de șoapte.</i>	<i>O tomnatică. . . nocturnă.</i>
<i>Vântul. . .</i>	<i>Și târziu. . .</i>
<i>Vâjâie în sbor năvălnic,</i>	<i>Trece'ncet, încet furtuna;</i>
<i>Și 'ntonează, cu glas jalnic,</i>	<i>Dintre nori răsare luna,</i>
<i>Melodia-i vană. . . cântul. . .</i>	<i>Peste umedul. . . pustiu.</i>

Dimineața. . .
Soare nou pe-un pașnic cer;
Zile vin și zile pier;
Căci. . . așa este viața. . .
. . . vreme bună și furtună. . .

OLIMPIA GALL
 cl. IV. a.
 Liceul Oltea Doamna Oradea

Trei săptămâni în tabără la Bratca

Camarazilor mei.

Cufundată în liniștea tainică a unei admirabile înserări de August, Bratca primi seria II-a de premilitari, cari — natural — prin munca lor aveau să contribuiască la «reabilitarea multi-seculară».

Cum ne dădurăm jos din tren, comanda ne și puse în «coloană de marș» :

«Subcentre, drepți! Cu cântec, înainte... marș!!!

Ceva similar ca în metafora Dlui B. Iordan :

«Stelele, ca niște lămâi acompaniau cu clipirea lor muzica de jos, înfrățind prin spații nesfârșite durerea pământului cu puritatea cerului» (B. Iordan, Satele, roman pag. 221).

Ajunși la casa culturală «Ștefan Domocoș», primul lucru ce ni s'a pretins a fost facerea patului.

De, în trei săptămâni, pe lângă că trebuie să mănânci, mai trebuie să te și culci căci : cum îți vei așterne, așa vei dormi.

Imi scosei salteana din geamantan, pusei în ea paie și-o așezai lângă a colegului meu de clasă, Eugen.

Orice-ați spune, eu am convingerea că saltelele biblice ale Înțeleptului Solomon n'au fost cu nimic mai confortabile decât salteaua mea și a colegului meu.

Ehei, toate ca toate, dar lucrul cel mai greu ni s'a părut culcatul la nouă. Să ne fi stat cineva cu un cuțit în coaste și tot n'am fi putut dormi. După ce pleca dl Căpitan «din inspecție» urma o babilonie de discuții, încât nu puteai să dormi nici în ruptul capului.

În prima seară dela al 22-lea ceas, dl instructor ne mai aduse în dormitor încă un camarad :

— Băieți, mi se pare că mai aveți un loc liber.

— Nu mai este.

— Pe asta unde-o să-l culcăm atunci ?

— În cimitir.

— Cine-a vorbit ? Nu se știe ?

Intunerecul din cameră îl făcuse «anonim».

Liniște. Toată lumea dormea. După ce dl instructor și noul camarad s'au culcat, discuțiile reîncepură.

— Liniște Dlor că vreau să dorm.

— Și eu.

— Domnilor nu fiți obraznici. Să știți că vă scot în curte și fac cu Dumneavoastră o mie de culcări.

— Sănătate.

— Drepți!!! Toată lumea jos din pat! Hai, n'auziți? În plus mâine scularea la patru și la raport la Dl Căpitan.

A doua zi, dl instructor — om prea bun — le-a pus cruce la toate. La masă Dl Căpitan citi atribuțiile «sergentului de zi». După ce termină, aruncă o scurtă privire peste noi. Imi îngheță sângele în vine când văzui că se opri la mine.

— Ești numit sergent de zi de azi dela ora 13 până mâine la aceeași oră.

— Să trăiți, dle Căpitan, dar nu știu ce atribuții am.

— Păi, unde-ai fost când le-am spus ?

— Aici, dar n'am putut fi atent căci mi-a fost foame și am mâncat cu poftă.

— Păi bine măi, dar tu mănânci cu urechile ?

— Nu, dar eu când mănânc sunt atent numai cu ochii și cu mâinile.

— Ia un condeiu, o hârtie și scrie ce-ți dictez.

— Am înțeles, să trăiți . . .

— Scrie. Așa. Sus cu litere mari : Ordin de . . .

— . . . lăsare la vatră.

— Nu, ordin de zi.

Scăpai condeiful jos. Când m'aplecăi să-l ridic :

— Drepti ! Pas alergător până la bucătărie și'napoi, marș.

După executare :

— Așa, acum scrie.

— Să trăiți D-le Căpitan, sunt obosit.

— La noapte faci planton schimbul patru.

— Am înțeles, să trăiți !

.
— Stai !!!

Nici-o mișcare. Mi se păru că individul făcu un pas înapoi înspăimântat. Devenii mai curajos. E cert că în momentul acela galeria eroilor numără unul în plus.

Făcui câțiva pași înainte. Nu știu ce s'a mai întâmplat apoi. Doar atât îmi amintesc că am văzut scăpărând toate constelațiile emisferului boreal.

Faptul zilei de 13 August ne va lămuri atât pe mine cât și pe lector. Când mă trezi sergentul de zi cântau cocoșii.

— Ai adormit în post. Să știi că te scot la raport.

Așa s'a întâmplat apoi că au lucrat în ziua aceea, două ore în plus.

Ei, dar uitasem. Vreți să știți cu cine am avut de furcă în timpul patrulării mele prin curtea «dormitorului» ? Acuma ca să fiți lămuriți, e destul să vă spun că în momentul când m'a trezit sergentul de zi, eram lungit lângă «un lung stâlp de telegraf».

Trei zile apoi am lucrat în toată regula. Totuși au fost și da-aceia cari m'au numit «chiulangiu». Jignit i-am scos la raport :

— Să trăiți D-le Sublocotenent, mă numesc «chiulangiu», eu care sunt poate cel mai harnic dintre toți.

— Desigur, iute de picioare, vrednic de mâncare.

O cam băgai pe mâncă. Am făcut recurs la ultima instanță:

— Să trăiți, D-le Căpitan, lucrez de mă stâng și totuși...

— Chiar măi, eram să zic și eu că de n'ai fi tu și mucegaiul nu știu zău cine-ar mai mânca mălaiul.

Nedreptățit, începui să lucrez mai intens cu singura mângăiere că-s harnic, însă-mi lipsesc laudătorii.

Sera nici n'am cinat. Era cât pe-aici să mă arunc... în urma trenului, rec tând versurile lui Coșbuc:

«De mori târziu ori mori curând

De mori sătul ori mori flămând

Tot una e.»

Toate acestea au fost uitate în ziua când am mers la Remeți. Aveam o poftă nebună de foot-ball. Datorită mie am învis la scor echipa locală: am marcat trei puncte și am tras două bare de-a ieșit praf (cu toate că poua cu găleata).

Ultimele zile s'au scurs mult mai încet. În ultima noapte colegui meu Eugen a avut grija să mai spuie un «sănătate» d-lui instructor pe la miezul nopții după care, a urmat iar:

— Drepti!!! Toată lumea jos din pat!

Iată jumătate din sferul peripețiilor prin care am trecut de-alungul alor trei săptămâni în vara de-acum câteva luni; peripeții care azi ni se par povești. Și ceeace e mai sigur e că fiecare premilitar care a făcut munca de interes obștesc le are cinematografiate în memoria sa.

În ziua de 20 August când, de după dealuri dela apus, soarele își căuta culcușul de noapte, eu așteptau impacient trenul.

După o muncă prestată intens atâta timp:

.....«hai acasă puișor».....

TRAIAN BLAJOVICI

Popas în sat

Fugar din prinsoarea apăsătoare a orașului, cu ochii dilatați de desele cetanii din cărți cu slovă mică și îndesată, cu trupul obosit de multă procopseală, am poposit în sat.

M'am depărțit cu greu de «alma mater» de care mă lega farmecul unui an trăit cu «frații de aceeași mamă», cu profesorii, biblioteca, parcul și multe altele. Mă atrăgea însă mirajul

unei alte alme : alma natura pe care o întrezăream printre vrafurile de cărți groase ale ultimelor examene. Era plăcută perspectiva unei stări edenice, cu petreceri în aer liber, cu băi în apa rece a Crișului, un «dolce farniente» cu visuri și multă poezie tinerească. Era un miraj care tentează ca pe un flămând mirosul pătrunzător al unei fripturi gustoase. Așa îmi explic despărțirea fără prea multe scene și emoții de alma mater, mai ales că dintre bătrânele-i ziduri răsbea până la mine svon de romanță plângătoare care par'că-mi, zicea : «Tu pars mais tu reviendras». Ecoul acesta avea darul să mă liniștească fiindcă mă pătrundea . . . adevărul lui.

Am găsit satul dormind. Iși odihnea truditele ciolane după o zi de muncă grea și de flămânzea'ă prin arșița de infern a soarelui. Amurgul îmbrățișase de mult zarea și satul plutea în semi — obscuritate — o clipă doar fiindcă luna are de luptat cu câțiva nori până-și va face apariția : splendidă în majestatea ei misterioasă, rușinoasă ca o fată mare la primul bal. De data asta nu mai străjuește tainice idile de dragoste pe o bancă lângă un teiu dosit într'un parc vechiu. O văd reflectându-și razele aurii pe un piept gol, păros și viguros de valah care și-a întins truda pe un pat în cerdacul scund al casei. Luna-i străjuește sărăcia candidă a casei, visurile cu lucrul de mâine și grija pruncilor lăsați în seama sorții și a soției să-și stâmpere nevoia stomacului cu ce va da Dumnezeu. Luna și a găsit de lucru : un tablou ceva mai realist . . .

Satul se învâluie tot mai mult în melancolia dulce a nopții. O liniște profundă îl acopere. Ochi de stele aprinse pe intinsul imaculat al cerului, îl privesc. Intr'un târziu se aud chiuituri vesele și lătrături de câini. Aerul e pătruns de sgomote neînțelese. Sunete de vioară rău mânuită încearcă să rupă liniștea nopții : sunt secerători întârziați cari și-au încheiat ziua de muncă în dughiana crășmarului.

— «Nu-i vorbă o țară de beatură nu strică, prinde bine la ciolanele cotroite de muncă.

— «He, he! de-ar mai da Dumnezeu niște alegeri vere crășmare, ce zici? bine de noi, bine și de tine, ha?

Crășmarul suspină semnificativ : «alte vremuri, altele zău — mi se pare că s'au dus pentru totdeauna . . .»

Satul s'a înmormântat din nou în liniște. Peste toți și peste toate plutește pacea lui Dumnezeu dădătoare de viață și putere. Ingerul cel bun își fâlfăie aripele peste sat, veghează la căpătăiurile celor mici și celor mari. Vise curate le descresc frun-

țile încruntate de mizerie și le aduc zâmbet dădător de viață pe buzele arse de soare. E pace în cer și pe pământ, însuflete și în natură: e noapte . . .

Se crapă de ziua. În zarea răsăritului lumini crepusculare brăzdează pojghița de întunerec a nopții. Se luptă firave raze de lumină cu întunerecul copleșitor. O luptă pe viață și pe moarte. Intunerecul slăbește. Cerga mohorâtă ce o aruncase peste pământ să nu vadă lumină, e străbătută de raze jucăușe, vesele de triumful lor. În curând întunerecul cedează cu totul și se menține doar prein poine ascunse în îndepărtata zare. Dansul sburdalnic și chiuitul vesel al lumini biruitoare a deșteptat întreg satul. Mai întâi un cocoș — mai isteț — s'a sculat somnoros dintr'un pitul și printr'un cucurigu strident a dat ora oficială întregului sat. Alții — mai puțin isteți — s'au trezit rușinați și consultându-și cronometrele au constatat cu regret că au întârziat să anunțe ora dimineții. Dar nu-i nimic mâine însă, ei se vor scula mai repede și o vor lua înainte. După asta orăteniile curții toate s'au constituit în cor să-și ceară, să-și pretindă cu inepertență primul dejun. Și s'au pornit pe un lung orăcăit că doar stăpânul lor o să le audă și o să le rezolve cererea. Câinii, crezând că s'a apropiat cineva de găini cu intenții . . . criminale, au dat alarma într'un lătrat de recunoaștere. Din șopron o oaie își cheamă mielul cu un behăit plângător. După binecuvântatul obicei al oilor altele în aceeași situație de mamă o urmează. O vacă își caută disperată vițelul rătăcit printre celelalte vaci, iar din grajdul vecin se aude nechezatul unei iepe care caută, să-și recunoască mânzul.

În lărmălaia asta plurivocală stăpânul, care s'a culcat doar pe un pătuc acoperit cu țoale în cerdac, s'a trezit speriat. Dintr'o ochire a înțeles ce avea de făcut ca să curme această simfonie wagneriană pe care necuvântătoarele nu voiau s'o mai sfârșiască. Și după ce a dat de lucru pe rând măselelor tuturor necuvântătoarelor curții, iată-l în trăsură cu soția, cu secerători și secerătoare, în drum spre ogorul pe care nu-l termina de aseară de secerat.

Un cântec îi înflori pe buze. Și după el mănunchitoarele începură o doină duioasă ca un imn antic indian adresat soarelui care se ridicase la orizont. Răcoraea dimineții le desmorțea binișor oasele. În curând holda era presărată de snopi de grâu răslețiți peste miriștea țepoasă. Incepeau să facă cruci. Seara când soarele își va fi terminat cursa pe bolta cerească, iar

snopii de grâu se vor odihni în cruci : fiecare cruce cu popa ei, secerătorii se vor întoarce acasă în glasurile melodioase ale doinelor. Din nou satul va răsuna de cântecele lor până când amorțeala somnului va pune stăpânire peste toate.

Iar când, ca un fugar mă voi întoarce între zidurile «almei mater» voi pleca cu dorul satului în suflet. În nostalgice visări îl voi regăsi întotdeauna și pe mine în el...

George Lițiu

Ruini

Pe-acelaș drum
Pe care mulți rătăcitori trecut-au pân'acum,
Pe-același drum venit-am eu
Din lumea unui vis instantaneu. . .

Și-aici, acelaș scrum! . . .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bătrânul brad din parcul secular
Parcă-i cărunt de-atâția ani văzuți
Se odihnesc în pace, fulgii, rar
căzuți. . .

Acelaș cornafag
Mai stă de veghe, trist, cu vârful'n van. . .
Și'n prag
Acelaș talisman
Bătut de moși
strămoși! . .

De dorul cui rămas-ați doar ruini?
Și voi cărări bătute'n spini
Pe cine așteptatu-l-ați doar cu suspine? . . . »

Bătrânul brad șoptește vag:

« . . . pe tine! . . . »

VLADIMIR V. DRIMBA
cl. V-a

Fragment dintr'o excursie

Să încep așa, cum se începe de obicei, cu :

«Noapte» sau «E noapte» Stelele cu zâmbet feciorelnic de antică statue phidiasiană, te îndeamnă la vis, ori te îmboldesc spre meditație ?

Nu ! Voiu începe așa cum îmi poruncește bucățița de materie cenușie închisă în ulcica de ciolane numită craniu, care mă silește să «zugrăvesc» în vorbe, ceea ce am pățit într'o noapte, deși eu nu prea știu vorbi în limba muzei picturii ; doar bâlbăesc câte ceva...

În locul «măreței balte» din «Iarna» lui Alexandri, o mulțime de linii mixte încrucișate nebunește după regulile celei mai fantastice geometrii mă făcea să cred că în noaptea aceea noțiunea de linie dreaptă dispăruse din vocabularul matematicilor.

Pe deasupra, asistam forțat la cel mai formidabil concert improvizat la minut din tobele cele mai sonore ce le-ai putea închipui.

Mă uit în sus : plumb , mă uit în jos : negru. Și eu, cu săgețile de ploaie în spate, în noaptea pustie, pe drumul de cleiu !...

Merg, merg, cu zeul orbilor de mână, până ce dau cap cu un stejar, închipuind simbolic lupta a o pereche de monștri mezozoici. Că era stejar, am aflat-o, la apariția unei «linii mixte» dar că stejarul să fi rămas în defensivă în momentul lovirei, nu cred ; probabil venea și el către mine, mânat de noaptea furtunii. Atâta știu că ciocnirea a fost cu adevărat «mezozoică».

Mă dau pe lângă el și o iau tot înainte, alungat din urmă de cei mai teribili copoi ai nopții : întunerecul, ploaia și vântul rece. Gemete disperate de copaci mă fac asistent la teatrul auditiv de scrâșnete ale celor de sub Atlas, cel ce sprijinește pământul. Vreau să fug cu tot întunerecul desăvârșit ; nu pot, fără riscul de a mă face oaspe al pădurii pe câteva zile. Și acum, punct după primul act al tragicomediei silvatice.

* * *

Ce să fac ? Disperat ca o cioară cu ambii ochi dați tribut zeului orbilor, nu vedeam altă scăpare decât să aștept ; Și cu o energie demnă de cel mai mare erou al Țiganiadei, m'am apucat să... sprijinesc cu spinarea un centenar stejar care debita o triplă gamă de plângeri, mai disperate decât cele ale

pensionarilor împărăției transcerberiene. Așa am așteptat mult, până ce, dintr'o parte ce o credeam a fi spre soare-apune văd venind o rază roșiatică, furișată cine știe prin câte straturi atmosferice și poate și... neatmosferice. Noaptea cea mai neagră decât dracii mitologiei poporane s'a retras învinsă, de ziua mânăată dinainte de Horus cel cu plete de aur, douăzeci și patru carate.

Atunci m'am pornit și eu să ies cu pas voinicesc dintre ruinele Ierusalimului ca un proroc din apuse și depărtate vremuri biblice.

Fratele Ghedeon

Scoborînd la stână

Cât de mare-mi fu bucuria, când o auzii pe mama zicându-mi: » Ei hai, că mâine te-oiu lăsa și pe tine la stână cu Vasile Cojocar, că mi-au eșit peri albi, decând tot îmi rozi urechile cu dusul la stână! » A doua zi pe după amiază veni la noi Vasile Cojocar, vecinul nostru, ca să mă ia la stână. Imi luai bucuros rămas bun de la ai casei și eșii în uliță, unde mă întâlnii cu Costică, băiatul vecinului nostru, vesel și el din cale afară că merge la stână, urcarăm prin grădină la Mina, apoi prin lutărie și însfârșit iată-ne ajunși și'n pădure! Aici lunecam pe cetina de brad mai tare ca pe ghiață și mergeam cu băgare de seamă să nu cad. Ici colo câte o veveriță speriată sărea de pe o creangă pe alta, scuturându-și coada stufoasă. Imprejurul meu peretele de brazi înălțându-se până'n nourii albăstrui, mă făcea să mă cred într'o sală mare, întunecoasă și rece, în care simțeam mirosul plăcut de rășină și ascultam cântecele felurite, ale unor cântăreți pe care nu-i zăriam dintre crăcile brazilor, mergând pe covoarele catifelate de mușchiu, în care mi-se afunda piciorul. În sfârșit, apropiindu-ne de stână ieșirăm într'o poiană de unde auzeam tot mai clar sunetul tălângii. Căinii ne simțiră de departe și care mai de care la noi, să ne rupă; nu altceva! Inșă, spre bucuria mea, se retraseră liniștiți la strigătul ciobanului. De aici ni-se vedea și stâna, pitită'n poienița de la picioarele noastre. Dădurăm ziua bună lui Ioan Păvălean și-l întrebarăm cum îi merge la stână, de-i place să meargă cu oile la pășune și câte

altele. Era bucuros de venirea noastră, mai ales că Vasile Cojocarul îi adusese și niște rânze. Ne privea mândru, iar de pe ochi i-se citea bucuria și de pe obrajii rumeni vedeai cât de bine îl întărise aierul de munte și traiul în pădure. Sta cu ciomagul înflorit în coajă de după gât și scobora încetișor spre stână, alături de noi. Căinii îl urmau credincioși. Cămașa și cioarecii de pe el unsuroși, pe cap o căciulă albă de miel, în picioare opinci și obiele legate cu curele iar peste mijloc încins cu o curea lată de piele, de care-i atârna zalele de la cuțit. Pe după gât ața de la amnar și baieralele glugei care-i atârna în partea dreaptă, peste sumanul de șiac cam petecit. Mândru de meseria sa, voinic, înalt cât bradul, chipeș la înfățișare, ne privea bucuroș cu blândețe, iar eu cu Costică îl tot întrebam câte ceva, căutând să-i arătăm cât de veseli suntem c'am venit la stână și că l-am găsit sănătos și voios. Am ajuns apoi la stână, unde am mâncat caș dulce, am stat la mulsul oilor, și apoi luându-ne rămas bun de la baci și de la ciobani, o apucăm spre casă cam repezișor, să nu înoptăm prin pădure. Când am ajuns acasă, era noapte de-a binelea. M'am despărțit bucuros de Costică și de vecinul Vasile, mulțumindu-i c'a vrut să mă ia la stână și spuindu-i că n'oi uita cât oi trăi ceea ce am văzut acolo. Noaptea mă gândii cât de frumoasă-i viața de cioban, să stai mereu în sânul naturii, să te culci la umbra brazilor, să cânti din fluier, să asculți glasul păsărelor, șopotul izvoarelor, ori murmurul pâraiașelor ducându-și în vale apa lor limpede și rece din care se adapă cerbii și căprioarele.

7 Oct. 1938.

Dănilă C. Trăian
elev cl. IV L., E. G. Oradea.

Grădina școlii noastre Toamna

Cea mai frumoasă podoabă a școlii noastre e grădina. Dar această podoabă se desfășoară în fața ochilor noștri în deplina ei splendoare primăvara și vara.

Atunci toate florile își deschid petalele lor multicolore și împrăștie tuturor mirosul lor îmbătător.

Dar Toamna! Să descrii grădina toamna, e să faci un cântec de jale, să plângi frumusețea ce moare, atinsă de suflul brumei ce-a trecut peste ea

Unde-s trandafirii frumoși cari numai ieri, alaltăieri, se îmbiau vederii în hainele de sărbătoare ale petalelor de toate culorile?

Unde-s viorelele ce se ascundeau modeste printre firele de iarbă, silindu-te doar să le vezi numai după ce te făceau să le simți prezența din mirosul cu care te atrăgeau spre ele?

Unde-s? . . . Unde-s? . . .

Să le amintesc pe toate? Se poate cere inimii să petreacă de bună voie în cimitirul frumusețelor veștejite și al miresmilor ce au fost numai și azi nu mai sunt?

Căci aceasta e grădina toamna: un trist cimitir în care sunt îngropate frumusețele din vară. Doar tulpinile veștejite lipsite de frunze și flori țin locul crucilor, pe cari bruma cu degetele-i albe de ger a scris aceste cotoare uscate au purtat cândva mândrele garoafe și această tulpină lipsită de tot ce e vieață, s'a putut chema cândva trandafir înflorit și plin de miresme ademenitoare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se apropie seara. Crivățul de toamnă șueră trist. Grădina de care mă despart intristată mergând spre casă, pare, în penumbra serii, un imens cimitir, iar crucile frumuseșilor trecute: tulpinile se prefac în fantome cari îmi umplu sufletul de groază, iar ochii de lacrimi și din pieptu-mi jalea și mila nasc pe buze rugăciunea:

Vino iarnă! Acopere totul cu lințoiul tău, pune giulgiu alb pe ochii frumuseșilor moarte, ca din moartea ei albă să răsară din nou, în primăvara verde, vieața plină de culori și miresme ce te chiamă și te îndeamnă spre bucuria unei noi vieți.

VIORICA

Războiu..!

— Schiță —

Luna întârziase, palidă de groază, pe emisfera zilei curioasă să afle rezultatul întrevederii dela Godesberg, cu toate că cei de dincolo de ocean îi putea socoti lipsa ca . . . mai știu eu ce: poate își închipuiau c'o fost sechestrată de Hitler pe motiv că . . . dar motiv găsea el repede. Totuși n'o băga nimeni în seamă, deși nici o stea n'o concura, căci toți erau preocupați de același rezultat al întrevederii (a 2-a sau a 3-a?) dela Godesberg.

— Hotărît! războiul e inevitabil, constată o față sentințioasă de șef de birou la prefectură.

— Imposibil! ripostă fata jovială a conlocuitorului său.

— Și de ce, mă rog, imposibil?

— Imposibil! Ce mai vrei alte comentarii! Imposibil! Nu va fi războiu! In orice caz, înainte de-a isbucni războiul îți voi spune eu!

— Și tu de unde știi?

— Dela Hitler! Până nu-mi spune mie, până atunci nu începe războiul!

— Ia fi și tu mai serios. Ție-ți arde de glume tocmai acum.

— Nu, nu! Foarte serios! protestă cu o seriozitate tulburată numai de sclipirile comice ale ochilor! Serios îți spun! Până nu-mi anunță mie, Hitler nu face războiu, deci . . . nu va fi războiu!

— Bine, dar crezi că Rusia . . .

. . . Scena aceasta nu era decât un atom din neliniștea ce pusese stăpânire pe toată Europa. Și un atom, precum vedeți, destul de . . . inofensiv deși asta se'ntâmpla într'un oraș dela granița apuseană.

La București fierberea era însă mai mare. In tramway, în autobus, pe Bulevard, la șosea, în Cișmigiu, în tren spre București, când puteai fura cu urechea crâmpeie din convorbirile fețelor îngrijorate, glumete, slabe, bârboase, pline, rase, înfine tot felul de fețe ce poți găsi prin București, era imposibil să nu auzi unul din cuvintele: Hitler, Hitlăr, Mussolini, Șamberlen, Șamberlein (respect fonetica nu etimologia). Daladier cu sau fără r final, Rozeveld (nu Rozenfeld), Ruzveld, Cehoslovacia (mai puțin) și mai a'es: războiu, Războiu, RĂZBOIU!

Războiu! . . .

Licu Bătrân, subșef de birou la Primăria de Galben, era probabil un om din — nu din lună care dacă trecuse în America o făcuse numai din dorința de-a afla înaintea europenilor textul ultimatum-ului lui Roosevelt — ci poate din Marte (admițând că marțienii s'ar desinteresează de conflictul »în spe« european). E adevărat că știa și el de Chamberlain despre care i-a spus Moș Petre, servitorul dela birou, că a venit din Italia să pună punct pe »franțujii dracului« ai lui Mussolini și Hitler. Pentru Moș Petre — mai vechiu decât clădirea primăriei și, poate, tot atât de vechiu ca și timpul — tot ce nu era român și era de departe din apus era franțuz. Nemții (care Nemți?!) erau aproape, de tot aproape . . . abia de ici . . . din Viena . . . Moș Petre era Boanghină . . . adică transilvănean.

Dar ce-l interesau acum pe Nicu toate ale lui Moș Petre ! Și regulat îl lăsa la mijlocul »expozeului asupra situației externe«.

Abea aștepta s'ajungă acasă, în Parcul Domeniilor pe Aviatorul Zorileanu unde-și avea căsuța și s'ar ieși în mână vioara sau să se așeze la pian, pasiunile lui, la cari dacă nu era perfect, le stăpâna destul de bine ca să se mulțumească pe el însuși, căci el era, ca și Aurel Vlaicu, »lăutar numai sie-și«

Dar o nouă lature a problemelor actuale îl aștepta acasă de-odată cu nevastă-sa.

— Nicule dragă, ce ne facem dacă e războiu ?

— Ce războiu, dragă Ano ! Mai lasă-mă cu războiul în pace și mai bine dă-mi de mâncare că-s lihnit.

— Bine, dragă ; dar nu te gândești, dacă izbucnește războiul . . .

— Eu unul . . . mie nu-mi trebuie un al doilea . . . mi-a fost de-ajuns cel din paișpe.

— Dar tu nu vrei să'ntelegi că dacă e războiu, și cei ce-l fac n'o să te'ntrebe pe tine ce să faci, trebuie să plecăm din București.

— Bine dacă zici, făcu Nicu distrat, cu o nepăsare criminală față de războiul care n'o să-i ierte acest afront.

— Tu mă scoți din fire, Nicule cu firea ta bleagă ! Pentru tine ca să pleci din București când n'ai unde și cum e un : bine dacă zici ca și cum ar fi vorba de-a cumpăra de cinci lei mezeluri. Da fiindcă veni vorba, nu crezi c'ar fi mai bine să nu ne mișcăm de aici și cum au făcut și Marghiolita lui Tache

șeful de birou de Albastru și toți vecinii noștrii să ne aprovizionăm cu alimente : zahăr, untură, lemne și . . .

Tache se străduia să-și aducă aminte începutul valsului din Traviata :

— Bine dacă zici, și în gând : cum sărăcia o fi valsu'ăla : mi-se pare începe cu : Păharele pline . . . nu !

— Atunci trebuie să treci după masă pe la casierie ca să ceri un avans din leafă.

— Ce avans ? Ce leafă ! ? Nicu adus bine la realitate uită valsul și privi speriat la nevastă-sa. Ce avans ? Nu mai avem nimic ! Am scos ultimii bani când am înscris-o pe Tica la școală. La ce-ți trebuiesc banii ?

— Dar, dragă, tu ești de-a dreptul sucit. Iți toc de-un ceas că trebuie să cumpărăm de ale gurii pentru vreun caz de războiu și tu . . .

— O să-mi scoți sufletul cu războiul ăsta, lua-l-ar sărăcia să-l ia. N'o să fie nici un războiu, fii pe pace ! Și acum dă-mi de mâncare, că crăp de foame. Și apoi și dac'o fi războiu crezi c'o să putem cărăbăni tot ce vrei să cumperi. Abia o să ne putem duce ce e mai de preț din casă.

— Tii ! făcu Ana, tocmai acum mă puse sărăcia să cumpăr rațele ălea. Ce-o să facem cu ălea la adecă.

Nicu se luminează de-odată : De mult râvnea el la rațele alea pe cari nu'nțelegea de ce le mai cumpăraseră nevastă-sa dacă nu voia să le taie.

— Păi lucru e simplu ! Le tai.

— Cum să le taiu ? Numai așa, fără să le pun mai întâi la îngrășat !

— Așa ! Foarte bine ! Pune-le la îngrășat numai, și-apoi să vezi peste două-trei zile, când o să trebuiască să evacuăm, cum o să ți-le mănânce alții, gata îngrășate. (Nicu începuse să se teamă că Ana o să ieie în serios vorbele da adineori și nu se înșelă prea mult).

— Da, parcă spuneai că n'o fi războiu.

Nicu socoti că cel mai cuminte lucru, pentru a nu părea suspect, era să nu insiste ci s'o lase încurcată :

— Biine ! Fă cum vrei, dar la urmă să nu arunci pe mine vina . . . Azi ce-avem la masă ?

Acordul dela Munchen salvă dela moarte a patra rață, dar prilejui noui discuții între Nicu și Ana.

— Și tu de ce m'ai făcut să taiu rațele dacă știai că totul se va aranja?!

— Da nu ți-am spus că n'o fi războiu?!

— Cum ai spus tu . . . mai bine tăceai, dar tu, hămesi-tule, când ai auzit de rațe . . .

— Apropos! Am câștigat 1000 de lei la loterie . . .

. . . Poate, iubite cetitorule, o să spui că acesta nu e un argument care să-i dea câștig de cauză lui Nicu în fața Anei. Poate să ai dreptate . . . dar . . . Ana a tăcut imediat și mai mult . . . ca o favoare a cerut lui Nicu . . . să-i cumpere o pă-lărle . . .

Gheorghe Cosma

Amăgit' adesea...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Sub pomul maiestos din curte,
M'așez mai trist, mai liniștit,
Și singur în această lume.
Dau minții zbor spre infinit. . . .*

*Departe 'nsfera unei stele
Mă 'nalț, pribeag și călător
M'ovânt eu ani și luni de zile,
Spre scânteerea nemuririi, cât mai în hăul lor,*

*S'ajung, spre haosul de vise,
Ce mi-a 'nțeles poate chemarea,
Grăbesc spre lumi mai puțin triste,
Ce-mi smulg o rază de speranță, s'acopere uitarea.*

*Și ce ferice sunt acolo! . . . Dar ce tresar?
— O frunză 'ngălbeniță ce coboară ușor,
Imi povestește'n treacăt, că-i vis și e 'nzadar.
Eu m'am trezit atunci; la fel, un sărman muritor.*

VIORICA GHIȘE

cl. V. lic. D. Ileana Sibiu

Teodor Neș

Ne simțim îndemnați nu numai ca fideli cronicari, ce'no-tează și comentează evenimentele vrednice a fi notate pe răbojul vremii, dar o datorie plăcută ne face să menționăm și în cadrele revistei noastre *sărbătorirea*, de care a binemeritat a fi părtaș, fostul director al liceului nostru, d-l *Teodor Neș*, din prilejul înaintării dânsului de inspector general al Regiunii Someș.

Toată suflarea românească din Oradea și Bihor „dela mic și până la mare“ și „dela vlădică până la opincă“, și în cadrul sărbătoririi din curtea liceului, precum și prin banchetul dat în onoarea dânsului, a ținut atât prin prezența tuturor factorilor vieții noastre românești dela granița de vest a țării, cât și prin cuvântările frumoase, rostite cu această ocaziune, să-și manifeste sentimentul de admirație în fața unei munci conștiente răsplătite prin recunoașterea meritului știut de o lume întreagă.

Dacă s'au simțit onorați atâția de cinstea ce se revarsă din rodul unei munci depusă pe altarul binelui public, bucuria și mândria noastră e cu atât mai mare și legitimă cu cât d-l insp. general *Teodor Neș* e unul, fără de sprijinul și îndemnul căruia revista noastră n'ar fi putut lua ființă. Nimic mai natural deci ca și revista noastră să-și dea contribuția ei la această sărbătorire, acum în primul nostru număr din anul acesta

Iar ca un ecou al celor multe și frumoase spuse din ocazia amintitei sărbătoriri reproducem frumoasele cuvinte ale domnului *Dr. V. Gherman*, despre d-l

Teodor Neș

Iată numele de care, am impresia, că se va lega odată noțiunea: prototipul intelectualului bihorean; omul tăcut, cumpănit și muncitor. Tăcea mult, insistent chiar, în lumea noastră postbelică, aprinsă de furia vorbăriei, în care cuvântul, degradat la mijloc de a apare și-a pierdut atâta din mirajul de a reprezînta și exprima darul divin al intelectualității, suprema înșiruire umană -- încât trebuia rugat și îndemnat să-și spună părerea, când în urmă prelungitelor discuții neordonate și fără sistem, nu se prevedea soluția problemei. Această tăcere însă de fapt era o meditație, se lăsa dus pe gânduri cu o plăcere plină de bucuria supremei distracții.

Cumpănit este un cuvânt care se folosește cu predilecție în lumea noastră țărănească, are sinonime literare: liniștit, socotit,

care însă nu acopăr integral noțiunea. A fi cumpănit trădează și exprimă o profundă convingere filozofică de a ști, că în lume totul este în cumpănă în ușor, dar permanent desechilibru, mobilitate indispensabilă vieții, când cântarul este aproape de încărcarea egală a brațelor și că acela care intervine are nu numai posibilitatea, dar și răspunderea când lasă, sau face să se încline spre dreapta, sau stânga. A ști acest lucru în lume, a prinde acest moment din viață, a simți în mod conștient că poți determina în mod voit deplasarea, dar mai ales a trăi în permanență cu marea grijă a răspunderii morale în urma consecinței acestor intervenții, iată îmbinarea fizicianului și a filozofului cu cărturarul.

Munca apare, ca la atât de puțini, adevăratul scop al vieții și marele rost al existenței, prin care obligați suntem a recompensa dreptul la viață. A muncit mult și cu pasiune în toate domeniile, animând prin pilda sa atâtea generații, cu convingerea că în primul rând munca, singurul sens al forței îl leagă pe om de univers și universalitate, în timp și spațiu deopotrivă.

Dar pe de asupra tuturor preocupărilor sale multilaterale și multiple. Teodor Neș legat era și va fi sufleștește de acest colț de țară. Prin rosturile tradiționale ale Bihorului nostru căuta și încerca să se înțeleagă, să se deslușească și să se determine pe sine: să vedem ce au făcut ei, ca să ne putem da seama de ceace ne rămâne nouă de făcut. Era în această scrutare pasionată a trecutului un îndemn de preocupare superioară a filozofului, care se străduia să deslușească și să întrezărească raporturi și posibilități între planuri și realizări, rezultat în mediu, timp și om. Mândria sa de bihorean voia să o justifice în fața lumii, care se încumetă ușor să judece superficial și sentențios în necunoștința realității, prin răscolirea pildelor mărețe, ale oamenilor superiori din trecutul nostru și chemat era să-și desăvârșească opera prin eternizarea capitolului cu adevărat epopeic, al românismului bihorean din timpul revoluției.

Este bine și necesar să fixăm și să precizăm personalitatea lui Teodor Neș, pentru ca cei chemați și obligați de a-și da seama de marele gol, ce rămâne de complectat, în viața socială românească a preocupărilor noastre grănicerești, să înțeleagă și să preieie marile îndatoriri ce ne revin, pentru a ne sili să îi împlinim lipsa pe cât omeneste va fi cu putință.

Dar înafară de marile rezultate ale unei munci îndurate, rămân de apreciat puterea de animare, marea forță însuflețitoare, judecata desinteresată și bine intenționată a omului ce credea într'o chemare superioară. Mai ales în lumea noastră actuală, plină de

preocupări strâmte și interesate această lipsă va apare și mai mare. Ascensiunea lui Teodor Neș, este consacraarea meritelor și aptitudinilor cunoscute și recunoscute, ajunge omul la locul lui, nu pentru binele său, ci al obștei, nu ca să se înalțe pe sine, ci ca să ridice nivelul, durere scăzut, al vieții noastre publice. Numirea sa nu este numai un act administrativ, ci un gest de moralitate superioară, care justifică credințe și întărește nădejdi. Sub acest raport duiosul sentiment al despărțirii de azi, trebuie să fie bucuria plină de încredere în ziua de mâine.

Un capitol de viață bihoreană se încheie frumos și norocos azi, servind drept pildă celor mulți, mângâiere celor buni și bucurie celor drepi. Incercând un sentiment de sinceră durere Bihorul nostru întreg, mare cât o țară ca întindere și cu înălțimi sufletești care întrec piscurile mândrilor noștri munți, se bucură și se veselește din toată inima, pentru binemeritata recompensare a unei vieți de cinste sufletească și muncă jertfelnică și se mândrește, că în cartea contribuțiilor sale pe altarul neamului mai poate adăoga o filă luminoasă. Cu noroc, înainte și spre culmi! — este urarea de bine sinceră și plină de entuziasm a întregit suflări românești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noapte

Pădurea-i adormită . . . Prin recele văzduh
Plutește lin și tainic, al păcii sfinte, duh.

Izvorul doar mai curge, plângând în murmur
lin. . .

Pe sus, sunt mii de stele, și cerul e senin.

Din depărtări s'aude un suflet de cioban
Doinind în scumpu-i fluer . . . și 'ncet se
pierde'n van . . .

Vladimir V. Drimba

Ultima zi de vacanță

(Legenda Ghiselei)

De obicei sfârșitul vacanței aduce cu sine nu numai o toamnă ce o simți pretutindeni, ci și o oarecare melancolie, o părere de rău pentru vara care ai lăsat o în urmă și care de aci înainte va începe să-ți suradă prin amintirile sale, care-ți vor înveseli zilele mohorâte ce vor urma.

Tot așa și acum în toată societatea, în toate grupurile de băeți și fete — ce-și petreceau vacanța undeva în munți — se simțea ceva care plutea în sufletele tuturor, ceva ca o tristețe nostalgică atât de caracteristică începutului de toamnă. Pentru cei ce eram școlari sfârșitul verei era o chestie cu mult mai complicată, numai prin faptul că în scurt timp vor începe grijile, odată cu deschiderea porților școlilor.

Ca prin farmec dispăruseră fără vreun motiv aparent, toată veselia exuberantă, toate glumele și păcălelile de mai înainte făcând loc — la semnalul primelor frunze veștejite și galbene ce cădeau fâlfâind — lungilor plimbări cărora le simți necesitatea în ultimele zile de vacanță.

Peste două zile toți trebuiau să se despartă și ca o ultimă petrecere comună, se hotărîse o excursie de proporții mai mari, o excursie mai depărtată care necesita în special pentru fete o grijă mai serioasă pentru echipamentul lor și mîncarea noastră. Itinerariul fusese cu minuțiozitate pregătit de cei bătrâni, la fel ca și ustensilele pentru pescuit, însă cei tineri se îngrijiseră doar d'un simplu patefon cu șlagăre — în ceeace privește numărul — de proporții c'am reduse.

Există undeva în munții Cernei, o înălțime de unde se deschide o frumoasă panoramă asupra întregului ținut, un loc numit „Crucea Ghiselei“, spre care mai rar se

încumetă câte-o ceată de excursioniști mai îndrăsneji să se aventureze, din cauza asperităților drumurilor.

Aci urma să pornim în dimineața ultimei zile de vacanță, în dimineața premergătoare acelei zile în care pentru prima oară după o întrerupere de trei luni trebuie să te scoli la 7 și $\frac{1}{2}$, ca să poți să-ți îmbraci uniforma, ce cu toate străduințele mamei mai miroase încă a naftalină și să ți iei pe fugă ceaiul pentru a ajunge la școală.

Plecarea era fixată pentru 7 $\frac{1}{2}$, însă din cauza du-duilor de toate categoriile (respectiv a ghetelor și pantalonilor de excursie a acestora) cu mare greutate deabia am putut, cu chiu cu vau să plecăm la 8 și ceva.

Nu după multă vreme de mers, mult stimatele doamne și nu mai puțin domnișoare au început să-și aducă aminte de cele ce uitaseră să-și ia. Ba scobitori, ba muștar, termos, șervețele etc. și culmea una dintre duduii uitase chiar ceace pentru noi însemna mai mult decât oricare din diversele comestibile din rück-sak-urile respective și anume: acele de patefon.

Chestia asta a fost relativ îndeajuns de bine rezolvată, căci s'au făcut ace de lemn din crengile de brad și s'au găsit între plușurile patefonului chiar câteva ace adevărate — e drept puțin c'am ruginite — însă reprezentau o adevărată comoară pentru noi. Mai greu a fost pentru doamne problema muștarului, scobitoarelor și celelalte care nu se puteau soluționa de fel.

Drumul era admirabil de-a'ungul unor păduri încântătoare pe defileul Cernei, deasupra albastrul de nepătruns al cerului, jos apele sgomotoase iar peste tot foșnetul frunzelor copacilor din pădure. De sus de pe poteca pe care mergeam aveam o priveliște încântătoare a apelor râului, care în bătaia razelor de lumină sclipeau ca și cum tot argintul lunii s'ar fi adunat în valurile lor.

Din când în când mici izvoare de munte, cu apă rece și cristalină, te invitau să bei și cu toate că poate nu-ți era sete, îți umpleai pumnii și sorbeai cu plăcere.

Peste toți domnea o veselie fără margini și ne pomeni-
răm deodată la „cascadă“ care era prevăzută în program
cu o oră și o mică gustare, lucruri ce au fost accep-
tate cu multă bucurie.

Cu multă zarvă tineretul a pus patefonul în timp ce
părinții și-au aprins țigările sau lulele și-și aruncară un-
dițele după păstrăvi, iar mamele începură să golească
din bunătațile rük-sacurilor pricinuindu-ne numai plăcere.

Nu știu dacă (cel puțin după mine) s'ar putea găsi
așa des clipe ca acestea de minunată desfătare, căci
într'adevăr toți se simțeau mulțumiți, în special noi cei
mici care cu câte o țartină dansam pe parchetul pădurei
în sunetele unui patefon ce cânta cu ace de lemn. Pă-
rinții noștri erau de părere să rămâie aici să pescuiască
în liniște, ba chiar să încingă și un pokeraș de cinste,
iar cucoanele și noi ceilalți susțineam morțiș ca să ne
ducem mai departe, să mergem la „Crucea Ghiselei“
după cum se stabilise.

Am părăsit cu regret cascada unde încercasem să
prindem cu mâna peștișori aurii ce săreau din apă când
ajungeau la fața cascadei, am lăsat și dans și patefon și
tot, ca să începem urcușul care pentru noi băeții a fost
partea cea mai frumoasă a excursiei, căci aici ne puteam
vădi bărbăția, puterea și calitățile de cavaleri consacrați,
ajutând fetelor săse urce.

Cu râsete, cu vaete, cu ironii la a adresa celor ne-
putincioase, a trecut bună parte din această a doua
etapă, — al cărei peisaj era mult schimbat căci lipseau
pădurile așa dese și pârîșoarele — când ne apare după
o cotitură râul Cerna în toată splendoarea, dominat de
pe versantul celalt al muntelui de o cruce mare albă.
Am stat cu toții locului și priveam ca fascinați, iar mai
în urmă am ascultat povestea moșneagului bătrân ce ne
era călăuză, am ascultat povestea atât de minunată a
Ghiselei pe care eu nu o voi uita niciodată.

— „Ci că era odată, e mult de atunci, nici eu nu

eram pe lume, începu simpaticul moș — o fată tare, tare mândră ce se chema Ghisela și această Ghiselă era o păstoriță ce-și ducea turma de oițe — puțin la număr — tocmai pe piscul acela împădurit și cu iarbă grasă.

Ghisela era îndrăgostită de un flăcău frumos și chipeș tot așa de frumos precum era ea de mândră. Era o păreche foarte potrivită care se iubeau mult și se întâlneau mereu pe acest tăpșan — moșul arăta în direcția „Crucii“ — stăteau acolo îmbrățișați pe o stâncă și aruncau cu pietricele până jos, hăt departe în apa Cernei. Erau nespuse de fericiți, când o nenorocire ce i s'a întâmplat lui le-a curmat la amândoi firul vieții.

Tăind lemne în pădure, un copac a căzut peste el, strivindu-l și omorându-l pe loc. Când a auzit Ghisela, s'a repezit la leșul iubitului și l-a târât până la stânca de pe tăpșanul întâlnirilor, de unde s'a prăvălit cu el în brațe până în apele din vale ce se rostogoleau furtunos.

Spuma apelor albă, la fel de albă ca dragostea lor i-a înghițit. Apoi peste câțva timp niște țărani din vale i-au adus aicea sus și i-au îngropat la poalele unui brad înalt, ce se înălța către cer, tot ca și jertfa dragostei ei. Și i-au pus la cap o cruce mare, mare de tot și albă, albă . . .“

Nu știu cum, dar parcă nimic din cele ce auzisem și citisem până aici nu m'au impresionat mai mult, fapt ce m'a determinat ca mai apoi toată ziua să fiu oarecum mereu cu gândul la legenda Ghiselei.

Cauza nici eu nu mi-o pot explica, dar se prea poate ca să fie acea sensibilitate excesivă ce ți-o provoacă un anumit fenomen, sau mai bine zis stare sufletească, destul de complexă ce ți-se poate întâmpla în special într'o vacanță și mai ales când ai 16 ani

Cum a decurs mai departe excursia, lesne de închipuit, cert este că eu am fost absent dela dans, dela fotografiat și dela cele ce au urmat. Imi amintesc însă

perfect că am examinat cu atenție și interes atât locul nenorocirii lor, cât și crucea albă de brad, menită a aminti călătorului o dramă : a păstoriței Ghisela.

Seara am plecat spre școală, ca să pot a doua zi să-mi prelungesc cu bucurie și lent de tot — când mă voiu scula — ultimele clipe de vacanță cu visul celor petrecute și văzute în inimă.

OSCAR GH. POPESCU
Cl. VII-a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sosirea iernii

*Imbrăcată'n haină albă,
Iarna a bătut la poartă ;
— „Bună ziua, Doamnă iarnă !“
„Dar ce vânt pe aici te poartă ?
„Noi gândeam că-i fi departe,
Prea curând veniși la noi ;
„Te 'ntrebăm, de nu te superi,
„Să ne spui : Ce ne-ai adus ?
— Eu v'aduc : Crăciunul, pomul,
„Nuci și mere multe . . .
„Toate'n aur învelite
„Mingi și oameni de zăpadă,
„Jocuri dragi și nelipsite.*

RONAI FRANCISC
cl. II. L. E. G.

Iarna

*Peste casă și pe stradă,
 Legănați ușor,
 Au pornit de ieri să cadă
 Fulgi de proaspătă zăpadă.
 Câte-un fulg, de geam s'adină
 Și copacii în grădină
 Sub povară se înclină.
 „Ninge 'ntr'una . . .“ Sgribulite
 Vrăbiile-și spun.
 De nevoi, sărind, grăbite,
 Povestesc că'n nopți dorite,
 Pe cărările 'ntocmite,
 Vine Moș Crăciun.*

RONAI FRANCISC
cl. II, L. E. G.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Soare

Pe 'ntinsul baldachin
 Al cerului senin
 Mereu te văd acelaș falnic soare . . .
 Dece, oare, nu vrei
 Acestei lumi să dai
 O rază din căldura-ți arzătoare?! . . .

Vladimir V. Drimba

In zori

Pier, încet, stelele	Cântă cocoșii,
Luna apune	Scârțae carele
În lumi mai bune;	Apare soarele
Plâng, în crâng, ielele . . .	In falduri roșii . . .

VLADIMIR V. DRIMBA

Liviu Rebreanu : Gorila

Anunțat de doi ani, ultimul roman al lui Liviu Rebreanu n'a desmințit ceeace aștepta publicul, după o muncă de doi ani, din partea autorului lui Ion și al Pădurii spânzuraților. «Gorila» este astfel marea frescă a vieții noastre politice din ultimul timp.

Toma Pahonțu, secretar al maestrului Rotaru, ridicat din părinți țărani, prin muncă, cunoaște în casa lui Rotaru pe Cristiana, soția ministrului Belcineanu. Il impresionează fără să-și dea seama, la început, datorită cărui sentiment, pentruca mai târziu să-l obsedeze imaginea ei, până când își dă seama că începe s'o iubească. Intre timp întemeiază un ziar, care întâmpinând o primire bună din partea publicului, ajunge un organ de luptă temut și îi creiază un nume și prestigiu deosebit. Rotaru, îndemnat de Pahonțu să părăsească vechiul său partid, ajunge ministru, iar Pahonțu e ales deputat. Barbu Dolinescu, un fost camarad de front și prieten al lui Pahonțu îi cere sprijin prin ziar, pentru mișcarea «Fraților de Cruce» pe care o conduce. Idealismul mișcării, dublat de dragostea de luptă pentru liberarea țării din îmbrățișarea «gorilei politicianiste» îl entuziasmează pe Pahonțu, făgăduiește tot concursul său prin presă și e ales, în urma atitudinii favorabile pe care «România», ziarul său, o adoptă față de mișcare, membru de onoare al «Fraților».

Dragostea pentru Cristiana Belcineanu duce la ruptură definitivă cu familia sa și Pahonțu își părăsește soția și copiii. Văzându-se de câteva ori cu Cristiana se convinge că dragostea lui găsește reciprocitate la femeia iubită și cum ea e de acord, hotărăsc să se căsătorească după ce Cristiana va fi divorțat de Belcineanu. Intre timp «Frații» lui Dolinescu, aflați în propagandă în Făgăraș, întâmpină dificultăți din partea organelor guvernului. «România» le stă într'ajutor ducând o campanie de presă cu totul favorabilă. Belcineanu, ministru de interne și contracandidat al lui Dolinescu, după căderea guvernului lui Rotaru, nu vrea să divorțeze de Cristiana decât în cazul unei schimbări de atitudine din partea lui Pahonțu, în chestiunea incidentelor din Făgăraș. Pahonțu acceptă, Dolinescu are o violentă altercație cu el, după ce Pahonțu începuse atacurile în ziar și îl califică de trădător. Pahonțu rupe definitiv cu «Frații» și îi atacă violent. Studentul Ionescu, care avusese înainte, un adevărat cult pentru Pahonțu, surprinde o vizită a D-nei Belcineanu la acesta, vede în ea prețul trădării și îl impușcă. Iată pe scurt subiectul romanului, în jurul căruia, e prezentat un magistral tablou al vieții noastre politice.

Pahonțu, spirit clar, pătrunzător, entuziast, eminent intelectual, dar caracter inconstant, dibuind mereu în nemulțumire, după o viață liniștită, își părăsește soția și copiii pentru a căuta alături de o altă femeie, mulțumirea unei altfel de vieți, care să-l scoată din mediocritatea și anonimatul, în care i se părea că fusese cufundat alături de familie.

Ar fi găsit-o alături de Cristiana Belcineanu ? Intrebarea primește

un răspuns echivoc. Caracterul lui Pahonțu ar îndreptăți, poate, un răspuns negativ; iubirea extremă, tiranizatoare, pentru Cristiana, contrarul. Ar fi fost într'adevăr mulțumit — fericire completă nu putea avea în nici un caz — posedând femeia, de care, la început i se părea o nebunie să creadă că s'ar fi putut atinge; sau totul ar fi fost o simplă oprire temporară, înainte de a porni mai departe? Romanul nu ne dă posibilitatea deslegării. Dornic de a parveni, nu prin mijloace ce se țin în umbră, ci prin conștiința propriilor sale calități și din orgoliu, Pahonțu nu e omul compromisurilor. Defectul psihologic al nestatorniciei, dublat și răscolit de perspectiva fericirii alături de Cristiana și nu altceva îl duc la brusca schimbare de atitudine față de mișcarea lui Dolinescu. Gestul care aduce desnodământul romanului, îl poate, astfel, condamna sau nu.

Barbu Dolinescu, al doilea caracter al romanului, e omul liniei drepte, idealistul cinstit, care luptă și cere totul, înainte de toate, pentru o țară pe care o vede nenorocită; interesele pe cari le amestecă în lupta politică, un Belcineanu, un Rotaru, pentru el nu există.

Salvarea țării din gh'arele «gorilei», iată totul. Dolinescu, înconjurat de «Frații de cruce» apar astfel ca o mână de îndrăzneți idealști; luptând fără milă contra «gorilei». După demersul lui Utalea, care pare a nu fi în concordanță cu spiritul de care sunt animați «Frații» — un Dolinescu ar fi cerut sprijinul, n'ar fi recurs însă la tratative cari au aparența unei încercări de a atrage de partea ta pe cineva, cu sunetul arginților. — Urmează incidentul din biroul lui Pahonțu; e naturală violenta altercație, mânia lui Dolinescu, pălmuirea și riposta lui Pahonțu, dar bătaia în lege care urmează ar fi putut lipsi. Nici unul nici altul nu mai sunt la vârsta încăerărilor în asemenea ocazii. Tot așa urletele lui Dolinescu. Stăpânirea de sine și demnitatea trebuie să fie trăsături de caracter esențiale ale unui om ca Dolinescu, ori urletele în brațele servitorilor lui Pahonțu, un confirmă aceasta.

Rotaru, politician convins de necesitatea politicii — «Politica poate să fie folositoare progresului omenirii, poate să servească înălțarea unui neam». — Belcineanu profitor al ei și ceilalți complectează personagiile cari se complac în îmbrățișarea «Gorilei». Tabloul vieții politice e complect. Toți se sbat în aceeaș atmosferă, sinceri, nesinceri, în cele ce debitează, mari și mici, toți aspiră spre bine, însă fiecare în felul lui; unii ducând mai departe spectrul «gorilei» alții făcându-l să dispară.

Finalul romanului aduce prin vorbele lui Dolinescu cel mai magistral și reușit — poate — rechizitoriu ce s'a făcut, la noi, politicii.

— Politica e urâtă sub orice formă se prezintă, dar cea mai scârnavă e aceea care încurajează lașitatea omului, care trăește din minciună și trădare, care înșeală cu știință pe ceiace cred în cuvinte sonore fără conținut, care astfel în mod conștient sapă viitorul țării înlăturând din viața publică pe oamenii de caracter, singura temelie solidă și trainică a unui popor».

Aron Cotruș: Maria Doamna

Poemul „Maria Doamnă“, imn de slavă, isbucnind în versuri vi-guroase, din suflet, închinare a unui mare poet, unei mari regine, în-

trece tot ce s'a scris și s'ar fi putut scrie pentru evocarea aceleia care a fost prima femeie și mamă a neamului. Poet, năvalnic răscolitor de suflete, Aron Cotruș se înalță, în poemul închinat Reginei Maria, pe culmi de minunată poezie, simțire și limbă.

Viguroasele și simțitele versuri ale poetului o urmăresc pe aceea care ne-a venit »cosânzeană minune
din soare apune« . . . de-alungul unei v'eti depănate pe acest pă-
mânt al României.

Nici cel mai erudit și talentat biograf n'ar fi putut să prezinte pe marea Regină așa cum a făcut-o Aron Cotruș, fiindcă poetul, tăind cu »măiastră uneltă« din »sălbatecu-i graiu, salbă și straiu« potrivit »furtunaticiei strănepoate a lui Petru cel Mare«, se adresează, ca întotdeauna, sufletului, simțirii.

»Marea Neagră a destinelor noastre« care nu văzuse vreodată vreun »crâncen ha'iduc al apelor« desprins din porturile noastre »aprins de necuprins« a văzut legănându-se »în ale duioșiei moi rădvane« chipul fermecat al Reginei ; nici un val n'a uitat« și nu »va uita« vreodată »privirea-i și surâsu-i triumfal«.

Una cu neamul acesta »ca a fericitului visată cămașă» a trecut »înainte, vitează ; cu văz peste moarte și zare ; »printre codrii de puști ca printre trandafiri«.

Poetul o duce apoi pe Regină de-alungul veacurilor, dela Decebal la Mihai Viteazul. I s'ar fi închinat, dacă ar fi văzut-o, toți eroii neamului acesta ; Decebal ar fi clădit în sânge și sudoare

d'n piatra cea mai tare,
pân'la ceruri -- Sarmisegetuza

Traian s'ar fi cutremurat, uimit, Basarab ar fi îngropat sub Carpați orice năvălitori

»dac'ar fi simțit, prin vreme c'ai să vii
într'o zi pe Jii . . . ; Ștefan ar fi zidit »moldovenești mă-
năstiri« pe urmele pasului ei ;
»s'ar fi oprit din mândrele-i cavalcade,
cu ochii ca două puste,
slăvitul de toți Ion Huniade« ;

iar Mihai Viteazul ar fi făcut din țară împărăție

»schilod e gândul și nătângă dalta« »versul olog« nu se schimbă'n »uragan« pentru curcubeul din care să se'mpletească un »vrednic nimb« pentru »o viață cum n'a mai fost alta«.

»Trenurile visului« s'au oprit

»pe totdeauna, în nesfârșit« și Regina a plecat pe cel din urmă drum ; marea nu-i va mai cânta n'ciodată »la fereastră«, »a do-
rului sanie nălucă« n'o să mai aștepte »gata de ducă« ! »calul nu o va mai purta pe drumuri fără moarte«.

»Țara nouă, care n'are încă douăzeci de ani ; dela vlădică până la golani« căzând în genunchi, a ridicat »p'ramide de puști pân'la cer«.

împărătesei cu pasul încă fierbinte

printre-ale noastre albe aduceri-aminte . . .

Am spus că poezia d-lui Cotruș e o poezie de năvalnic sbucium și răscolire sufletească ; că se adresează simțirii, sufletului. Menținându-se pe aceeași linie, în Maria Doamna, vigurosul vers al poetului »sălbatec

graiu« dăltuit cu »ciocane de aur« și palme de lavă«, este dublat de o limbă puternică dar simțită, de un stil poetic ales dovedind noi și vaste posibilități de exprimare poetică. O citare a versurilor edificatoare ar echivala cu citarea întregului poem, totuși cele câteva versuri, expresii intercalate în rândurile de față, pot face o dovadă a celor afirmate mai sus.

Poemul lui Aron Cotruș nu poate fi prezentat într'o recenzie, trebuie cetit. Ar fi de dorit o ediție populară făcând accesibilă marelui public, o minunată evocare a figurei marelui Regine dispărute și o operă de adevărată artă poetică.

DINU TĂNASE

Ion Șugariu: „Trecere prin alba poartă“, poezie

Poezia portretizează poetul, iar portretul poetului e necesar înțelegerii depline a poeziei; și astfel principiile lui Sainte-Beuve, rămân universal valabile în timp și spațiu. »Trecere prin alba poartă« n'a putut fixa precis și complect temperamentul și structura poetică a autorului; fiindcă aceasta nu e o condiție sine qua non a unui debut; fiindcă se află aci un mănunchiu de poezii foarte diferite ca dată; și fiindcă poetul Ion Șugariu e tânăr, prea tânăr poate. De aceea poezia lui nu trebuie privită prin prisma criticii dogmatice-normative, ci prin a celei apreciative, selective, explicative, empirice; de altfel critica dogmatică-normativă n'are ce căuta decât la marile răspântii ale culturii.

Deși un poet nedefinit, nedeplinit format și în acest volum neegal, Ion Șugariu și-a fixat totuși în acest debut, elementele, de bază poate, ale temperamentului său poetic. Căci deși titular, e totuși original, calitate ce apasă considerabil în cumpăna unei valori:

Mi-am îmbrăcat gândul în azur și muselină
Și mi-am scăldat condeiu'n boare cristalină
Buzele mi le-am cuminecat cu mustul gliei
Să crească'n inimă cicoarea poeziei.

p. 11.

Acestea-i vor fi caracterele poeziei: fond sănătos de tradiționalism modernizat ce amintește prin frăgezime, prospețime și puritate primitivă poezia tinerilor Gheorghiu și Carianopol, — fond vărsat într'un imagism bogat, arhiabundent chiar: e atât de compact încât gama simțirii poetului trebuie s'o urmezi prin coridorul subteran al imaginii. Alteori însă imagismul nu apasă, și se ridică la frumuseți ca în »Dimineața«, cea mai frumoasă poezie din volum:

M'am repezit să sorb din cupa luminii
Soarele, ca pe un vin roșu din cană;
În jurul meu se scaldă în roua diafană
Dimineața goală, sărutându-și sânii.

Pădurea acorda viori în guri de grauri,
Și toate pupilele mulgeau laptele zărilor
Din ugerul de sare-al depărtărilor
Ce impungeau în soare, așa ca niște tauri.

- Văzduhul înghițea flămând o ciocărlie
 Și casele scui-pau în aer fum
 Creșteau căruțele și boii'n drum
 Ca florile de scai într'o câmpie. p. 22.
- Buchet de delicate imagini în care abundă volumul, ca
 Aseară a trecut pe lângă mine-un gând
 Că dragostea de mână, mic și blând p. 19
 sau
- Imi cântă'n alba inimii grădină
 Atâtea ciocărlii pierdute'n zare p. 25
 sau
- Voiu privi cum sufletul cuminecat cu cerul ară
 Câmpurile traiului, cu plug de zile p. 32
 sau
- Îți legeni pruncul gândului în mângăeri de crin p. 41
 sau
- Corpul alb, mai proaspăt ca un lied de Schumann p. 48
 deși la comparația asta, celomanii ar zâmbi îngăduitor, sau nostalgia
 Resemnări, ca străzi provinciale calme p. 56.
- Ori imagini ce amintesc puternic pe Tudor Arghezi:
 Și tocul a pornit voios să pască
 Pentru inimă, otavă îngerească . . . p. 20
 sau
- Vieții tănuitelor cuvinte p. 26
 sau
- Să-mi parcă'n rime alba primăvară
 Și să mi-o rumege în poezie p. 26.
- Imagism care duce uneori la suprarealismul expresiei lui Jules
 Romain, ca:
- Așa cum ai sorbi un strop de limonadă
 Bolnav de febră tifoidă, vara, într'un colț de stradă p. 14
 sau
- Ca berea ori ca vinul de Champagne p. 51
- ori, în fine, una ce amintește spiritualele și elegantele versuri de salon
 ale lui André Rivoire și Paul Géraudy, poetul tinerilor îndrăgostiți:
- Să-mi fac, cu voi la braț o mică poză
 Și să vorbim despre viață azi, în proză p. 75.

Dar «Trecere prin alba poartă» marchează o operă inegală: cuprinzând trei cicluri, primul e cel mai reușit, prezentând cu temperament dinamic, un poet cu exces de personalism, de un vitalism withmannian cu o sete de viață ce culminează în «Rugăciune pentru soare». Al doilea ciclu, «Incantații pentru zâna mică», — nu arborează o erotică egală ca realizare poetică, pe când «Elegiile» aduc o atât de tristă notă de nostalgie, încât contrastul cu primul ciclu duce la o flagrantă înconsecvență de atitudine temperamentală. De aici impreciziunea acestui real talent.

Are Ion Şugariu pe lângă unele mici reminiscenţe de tehnică de versificaţie, de un manierism minulescian, (vezi p. 16.) are purităţi poetice uneori comparabile celor ale lui Radu Gyr; spre deosebire de aerianul stilului atmosferic plus grandiosul gotic de dematerializare a materiei din muzica lui Bach, — edenicul mozartian constă în baletul capricios al sunetelor, ceea ce e în miniatură cazul lui Radu Gyr pe care Ion Şugariu îl aminteşte uneori.

Talent viguros, serios, prea tânăr, calitate prin care, pe lângă frumoasa realizare în prezent, promite, să se contureze complet, precis şi definitiv în viitor, Ion Şingariu trebuie să dea o nouă şi definitivă surpriză care e aşteptată.

Şi asta nu numai din motive de înregistrare critică, dar şi din motive de «gastronomie estetică».

OVIDIU DRIMBA

Citiţi şi răspândiţi
revista

Ţara visurilor noastre

ȚARA VISURILOR NOASTRE

apare lunar

INGRIJITĂ DE :

DINU TÂNASE cl. VIII, preș. soc. de lectură «V. Alexandri».
 OSCAR POPESCU cl. VII, vicepreședinte.
 IONEL NADIȘ cl. VIII, secretar.
 TRAIAN BLAJOVICI cl. VIII, preș. comisiei critice.
 VASILE MICHÎȘ cl. VIII.
 ZENO POP cl. VIII.
 VLAD ZĂNESCU cl. VIII.
 GHEORGHE BULGĂR cl. VII.
 CORNEL DRAGOMIR cl. VII.
 EUGEN L. GROZA cl. VII.
 GHEORGHE POTRA cl. VII.
 AUREL GHENDER cl. VI.
 FLORIAN GHERDAN cl. VI.
 VLADIMIR DRIMBA cl. V.
 GHEORGHE FLORESCU cl. V.

Sub conducerea și răspunderea :
Prof. AUGUSTIN COSMA

La revista noastră pot colabora elevii liceului «Emanuil Gojdu», foștii elevi, precum și elevii altor școli, ale căror articole le publicăm bucuros *în măsura posibilităților*. Redacția își rezervă dreptul de a face eventuale corecturi la articolele elevilor.

Un număr restrâns de pagini din fiecare număr va fi rezervat domnilor profesori și părinților pentru a trata chestiuni cari privesc viața ori educația elevilor.

Articolele se vor scrie citeț și pe o pagină a foii, iar cele pentru numărul următor al revistei se vor trimite până *cel mai târziu în prima zi a luni următoare* pe adresa : Prof. Augustin Cosma, Oradea, Str. Dr. Lascu No. 5, cu mențiunea : Pentru revista «Țara visurilor noastre», scrisă pe plic.

Redacția stă cu toată plăcerea la dispoziția cetitorilor pentru a-i lămuri, pentru a le ajuta la rezolvarea problemelor pe cari nu și-le pot înșiși rezolvi. Aceasta fie la poșta redacției, fie, dacă problema merită interes deosebit, în cadrele unui articol.

Abonament pe anul școlar 1938—1939.

Pentru instituțiuni	lei
Abonamente de încurajare	200 »
Pentru d-nii profesori și părinți	100 »
Pentru elevi	80 »

Elevii, la 5 abonamente plătite, primesc un abonament gratuit.

Cine reține un număr, se consideră abonat.

— Prețul unui exemplar 10 lei —

TIPOGRAFIA

ADMINISTRATIVĂ, prop. I. Ciortin

Oradea, Str. Avram Iancu No. 3. Tel. 15—17.

